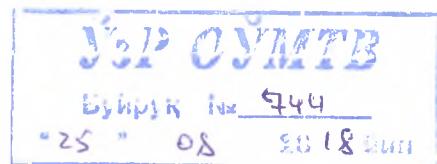

Ўзбекистон Республикаси
Олий ва ўрта маҳсус таълим вазирлиги

5A120701 – Ҳалқаро муносабатлар ва ташқи сиёсат магистратура
мутахассислигининг малака талаблари

Тошкент

СЎЗ БОШИ

1. ИШЛАБ ЧИҚИЛГАН ВА КИРИТИЛГАН:

- Тошкент давлат шарқшунослик институти
- Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Стратегик ва минтақалараро тадқиқотлар институти.

2. ТАСДИҚЛАНГАН ВА АМАЛГА КИРИТИЛГАН:

Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги ҳузуридаги Олий ва ўрта махсус, касб-хунар таълими йўналишлари бўйича ўкув-услубий бирлашмалар фаолиятини Мувофиқлаштирувчи кенгашнинг 2018 йил «18» август даги 4 - сонли йиғилишида маъқулланган.

3. ЖОРИЙ ЭТИЛГАН:

Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги.

Мазкур малака талабини Ўзбекистон Республикаси худудида расмий чоп этиш хуқуки Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта махсус таълим вазирлигига тегишлидир.

МУНДАРИЖА

Т/р		бет
1.	<i>5A120701–Халқаро муносабатлар ва ташқи сиёсат магистратура мутахассислигининг умумий таснифи</i>	4
1.1	Кўлланиш соҳаси	4
1.2	<i>5A120701–Халқаро муносабатлар ва ташқи сиёсат мутахассислиги бўйича магистрлар касбий фаолиятларининг таснифи</i>	4
2.	<i>5A120701–Халқаро муносабатлар ва ташқи сиёсат мутахассислиги бўйича магистрларнинг тайёргарлик даражасига қўйиладиган умумий талаблар</i>	6
2.1	Магистрларнинг тайёргарлик даражасига қўйиладиган умумий талаблар	6
2.2	<i>5A120701–Халқаро муносабатлар ва ташқи сиёсат мутахассислиги бўйича магистрларнинг касбий фаолиятларига қўйиладиган малака талаблари</i>	7
3.	<i>5A120701–Халқаро муносабатлар ва ташқи сиёсат магистратура мутахассислиги ўқув режаси ва фан дастурлари мазмунига қўйиладиган умумий талаблар</i>	9
3.1.	Ўқув режа фанлари блоклари мазмунига қўйиладиган умумий талаблар	9
3.2.	Илмий фаолиятга қўйиладиган талаблар.....	10
3.3.	<i>5A120701–Халқаро муносабатлар ва ташқи сиёсат магистратура мутахассислиги ўқув режасидаги юклама ҳажми</i>	13

1. 5A120701 – Халқаро муносабатлар ва ташқи сиёсат магистратура мутахассислигининг умумий таснифи

5A120701 – Халқаро муносабатлар ва ташқи сиёсат магистратура мутахассислиги бўйича магистрлар тайёрловчи олий таълимнинг дастури амалга оширилади, унинг назарий ва амалий машғулотларини тўлиқ ўзлаштирган, якуний давлат аттестациясидан муваффакиятли ўтган шахсга «магистр» малакаси (даражаси) ҳамда олий маълумот тўғрисидаги давлат намунасидаги расмий хужжат(лар) берилади.

Ўкув режа ва фан дастурининг муддати, ўқиш шакли ва мос. малака (даражаси) 1-жадвалда келтирилган.

1-жадвал

Ўқув режа ва фан дастурининг муддати, ўқиш шакли ва битиравчиларнинг малака(даражаси)

Ўқув режа ва фан дастурининг номи	Малака (даражаси)	Ўқув режа ва фан дастурини ўзлаштиришнинг мөъёрий муддати
Мутахассисликнинг ўқув режа ва фан дастурлари	Магистр	2 йил

1.1. Кўлланиш соҳаси

1.1.1. Олий таълимнинг ушбу малака талаби *5A120701 – Халқаро муносабатлар ва ташқи сиёсат* магистратура мутахассислиги бўйича магистрлар тайёрлаш ўқув режа ва фан дастурларининг ўзлантирилишини амалга оширишда Ўзбекистон Республикаси худудидаги олий таълим муассасалари учун мажбурий талаблар мажмуасини ифодалайди.

1.1.2. Олий таълим муассасаси мазкур магистратура мутахассислиги бўйича кадрлар тайёрланш ваколатига эга бўлганда асосий ўқув режа ва фан дастурларини амалга ошириш хукукига эга деб хисобланади.

1.1.3. Малака талабнинг асосий фойдаланувчилари:

- мазкур магистратура мутахассислиги бўйича фан, техника ва ижтимоий соҳа ютуқларини хисобга олган ҳолда ўқув режа ва фан дастурларини сифатли ишлаб чикиш, самарали амалга ошириш ва янгилаш учун масъул – олий таълим муассасаларининг профессор-ўқитувчилари;

- магистратура мутахассислигининг ўқув режа ва фан дастурларини ўзлаштириш бўйича ўқув-тарбия фаoliyatiini самарали амалга оширувчи барча ходимлари ва талabalari;

- ўз ваколат доирасида битиравчиларнинг тайёргарлик даражасига жавоб берадиган олий таълим муассасаларининг бошқарув ходимлари (ректор, проректорлар, ўқув бўлими бошлиги, деканлар ва кафедра мудирлари);

- битиравчиларнинг тайёргарлик даражасини баҳолашни амалга оширувчи Давлат аттестация комиссиялари;

- олий таълим муассасасини молиялаштиришни таъминловчи органлар;

- олий таълим тизимини аккредитация ва сифатини назорат қилувчи ваколатли Давлат органлари;

- магистратура мутахассисликларидан бирини ихтиёрий танлаш хукукига эга бўлган бакалаврлар ва бошка манфаатдорлар.

1.2. 5A120701 – Халқаро муносабатлар ва ташқи сиёсат мутахассислиги бўйича магистрлар қасбий фаoliyatiinig таснифи

1.2.1. 5A120701 – Халқаро муносабатлар ва ташқи сиёсат мутахассислиги бўйича магистрлар қасбий фаoliyatiinig соҳалари:

5A120701 – Халқаро муносабатлар ва ташқи сиёсат магистратура мутахассислиги – Олий, малака ошириш ва қайта тайёрлаш ҳамда умумий ўрта, ўрта

максус, касб-хунар таълими муассасаларида мутахассисликка оид фанлар ҳамда шарқ ва гарб тилларини ўқитиш; илмий ҳамда сиёсий масалалар билан боғлиқ академик, илмий-тадқикот ҳамда илмий-ишлаб чиқариш муассасалари ва ташкилотлари; давлат бошқаруви органлари; халқаро ташкилотлар; сиёсий партиялар; Ўзбекистон Республикаси Фанлар академияси тармок илмий-тадқикот институтлари; ташки ишлар органлари; хорижий мамлакатлар билан боғлиқ нодавлат ва нотижорат ташкилотлари; хусусийлиги исталган шаклда бўлган ишлаб чиқариш бирлашмаларида комплекс масалалар мажмуасини камраб олади.

Мутахассислик бўйича фан, техника ва технологияларнинг замонавий ютуқлари, кадрлар буортмачилари талабларидан келиб чиқсан ҳолда магистрларнинг касбий фаолият соҳаларида қўшимча ва ўзгаришлар бўлиши мумкин.

1.2.2. 5A120701 – Халқаро муносабатлар ва ташқи сиёсат мутахассислиги бўйича магистрлар билим доираси ва касбий фаолиятларининг обьектлари:

- Фанлар академияси ва тармок илмий-текшириш институтлари ҳамда олий ўқув юртларининг илмий-тадқикот бўлимлари;
- умумий ўрта, ўрта максус, касб-хунар коллежлари ва олий таълим муассасаларида педагогик фаолият;
- илмий, техникавий ва технологик масалалар билан боғлиқ академик, илмий тадқикот ва муассаса ташкилотлари;
- қайта тайёрлаш ва малака ошириш таълим тизими муассасалари;
- давлат бошқаруви ва унинг турли худудий бўлинмалари;
- давлат статистика қўмитаси бўлимлари;
- фуқаролик ҳолати далолатномаларини ёзиш бўлимлари;
- ташкилий-бошқарув обьектлари;
- меъёрий-хуқукий хужжатлар.

Мутахассислик бўйича фан, техника ва технологияларнинг замонавий ютуқлари, кадрлар буортмачилари талабларидан келиб чиқсан ҳолда магистрларнинг касбий фаолият обьектларида қўшимча ва ўзгаришлар бўлиши мумкин.

1.2.3. Мутахассислик бўйича магистрлар касбий фаолиятларининг турлари

- Илмий-тадқиқот фаолияти;
- Ташкилий-бошқарув фаолияти;
- Олий, малака ошириши ва қайта тайёрлаши таълим муассасаларида илмий-педагогик ҳамда ўрта максус, касб-хунар таълим муассасаларида педагогик фаолият (урнитилган тартибда);
- Эксперт-таҳтилий;
- Лойиҳаларни бошқарши;
- Турли хизматлар кўреатиши кабиларни ўз ичига олади.

Мутахассислик бўйича фан, техника ва технологияларнинг замонавий ютуқлари, кадрлар буортмачилари талабларидан келиб чиқсан ҳолда магистрларнинг касбий фаолият турларида қўшимча ва ўзгаришлар бўлиши мумкин.

Мутахассислик бўйича тайёрланган магистрлар касбий фаолиятларининг муайян турлари таълим жараёнининг манфаатдор иштирокчилари билан ҳамкорликда олий таълим муассасаси томонидан аниқланади.

1.2.4. 5A120701 – Халқаро муносабатлар ва ташқи сиёсат мутахассислиги бўйича магистрларнинг касбий мослашув имкониятлари:

5A120701 – Халқаро муносабатлар ва ташқи сиёсат мутахассислиги битириувчилари кадрларни қайта тайёрлаш ва улар малакасини ошириш тизимида қўшимча касб таълимини олиши мумкин.

Шунингдек, магистрлар касбий мослашув имкониятларидан келиб чиқсан ҳолда кичик бизнес ва тадбиркорлик фаолиятларини ташкил этиши мумкин.

1.2.5. Таълимни давом эттириш имкониятлари

Магистратура битиравчилари магистр академик даражасини олгандан сўнг олий таълим муассасалари хамда Ўзбекистон Республикаси Фанлар академияси ва тармок ИТИларида катта илмий ходим-изланувчи ва мустакил тадқиқотчи сифатида илмий-тадқиқот ишларини давом эттириши мумкин.

2. 5A120701 – Халқаро муносабатлар ва таиқи сиёсат магистратура мутахассислиги бўйича магистрларинг тайёргарлик даражасига қўйиладиган умумий талаблар

2.1. Магистрларинг тайёргарлик даражасига қўйиладиган умумий талаблар

- илмий дунёкарашга доир билимлар тизимини эгаллаган бўлиши, умумметодологик фанлар асосини, давлат сиёсатининг долзарб масалаларини билиши; ижтимоий муаммолар ва жараёнларни мустакил таҳлил қилиш қобилиятига эга бўлиши;
- ижтимоий муаммолар ва жараёнларни мустакил таҳлил қилиш қобилиятига эга бўлиши;
- миллий маънавий ва умуминсоний қадриятлар бўйича ўз нуктаи назарини оғзаки ва ёзма баён этиши, миллий ғоянинг назарий асосларни англашган ҳолда “Озод ва обод ватан, эркин ва фаровон хаёт қуриш” бош ғоясининг моҳиятини хамда унинг асосий ғоялар билан мутаносиблиги ва фарқини билиши;
- табиат ва жамиятда юз берадиган жараён ва ходисалар ҳакида яхлит тасаввурга эга бўлиши, инсоннинг маънавий киёфаси ҳакида билимларга эга бўлиши, улардан хаётда ва қасбий фаолиятида хамда замонавий илмий тадқиқотларда фойдалана олиши;
- шахснинг инсон, жамият, атроф муҳитга бўлган муносабатини тартибга солувчи ҳуқукий ва ахлоқий меъёрларни қасбий фаолиятида қўллай олиши;
- янги билимларни мустакил ўзлаштира олиши, такомиллаштириши ва ўз меҳнатини илмий асосда ташкил қила билиши;
- ўзининг индивидуал билимларига таянгани ҳолда ижтимоий ва шахсий аҳамиятга эга бўлган муаммоларни тушуниши ва уларни таҳлил қилиши;
- ўз фаолиятида меъёрий ҳуқукий ҳужжатлардан фойдалана билиши;
- фикрлаш маданияти, муайян тафаккур услубига, оғзаки ва ёзма нутқини аниқ баён қилиш қобилиятига эга бўлиши;
- ўзлаштирилган билимларни ижодий танкидий кўриб чиқиш ва таҳлил қилиши, улардан илмий фаолиятида фойдалана олиши;
- илмий фаолияти натижаларини ҳис қилишга йўналтирилган ижтимоий масъулият шаклланган бўлиши;
- қасбий фаолиятда ўзлаштирган фанларнинг асосий конунларидан фойдаланиши, методларни таснифлаши, методологик тамойиллардан илмий фаолиятида фойдалана олиши;
- хорижий тиллардан бирини илмий мулокот ва қасбий малака алмасиши воситаси сифатида эгаллаган бўлиши;
- ахборотни тўплаш, саклаш, уларга ишлов бериш ва улардан фойдаланиш усусларини эгаллаци;
- ўзининг қасбий фаолиятида асосли мустакил карорлар кабул қила билиши;
- ахборот, билим, маълумотни бир-биридан фарқлаш малакасига эга бўлиши, ахборот технологияларидан фойдалана олиши;
- бугунги ахборотлашган жамият шароитида ахборот технологияларининг моҳияти ва аҳамиятини тушуниш, ахборот хуружи хавфи ва таҳдидларни англаш, ахборот хавфсизлигининг асосий талабларига риоя қилиш қобилиятига эга бўлиши;

- интернет тармогидан ахборотларни олиш, саклаш, қайта ишлашнинг асосий усуллари ва воситаларига эга бўлиши, ахборотни бошқариш воситаси сифатида компьютер билан ишлаш кўникмаларига эга бўлиши;
- педагогик фаолиятида ахборот ва педагогик технологиялардан фойдаланиши;
- таълим сифати ва самарадорлигини оширишга инновацион ёндашиши;
- илмий фаолияти натижалари бўйича давлат ва хорижда эълон қилинган лойихаларда иштирок этиш учун лойиха тайёрлаши;
- патент олиш учун иш меъёрий ҳужжатлар тайёрлай олиши;
- давлат, подавлат ва иотижорат ташкилотлари томонидан эълон қилинган лойихаларда иштирок этиш учун лойиха тайёрлаш малакаларига эга бўлиши лозим.

Магистр:

- мутахассисликлари бўйича олий маълумотли шахслар эгаллаши лозим бўлган лавозимларда мустакил ишлашга;
- мутахассисликлари доирасида танланган мутахассислик бўйича олий таълим муассасаларида ҳамда Ўзбекистон Республикаси Фанлар академияси ва тармоқ ИТИларда докторант ва мустакил изланувчи сифатида илмий-тадқиқот ишларини давом эттиришга;
- кадрларни қайта тайёрлаш ва малака ошириш тизимида кўшимча касб таълими олиш учун тайёрланадилар.

2.2. 5A120701 – Халқаро муносабатлар ва ташқи сиёсат мутахассислиги бўйича магистрларнинг касбий фаолиятларига қўйиладиган малака талаблари

Илмий-тадқиқот фаолиятида:

- мутахассислика мос янги илмий натижалар, илмий адабиётлар ёки илмий-тадқиқот лойихаларини таҳлил килиш;
- инновацион ва фундаментал тадқиқотлар олиб бориш, соҳанинг назарий ва амалий муаммоларини билиш, давр учун долзарб, ҳали ишланмаган муаммоларни аниқлай олиш;
- халқаро муносабатларнинг долзарб амалий масалаларини ечиш учун янги технологиялар ва ёндашувларни кўллаш, мутахассислик бўйича амалий ҳамда назарий масалаларни ечиш учун илмий хуносалар ва тавсиялар бериш;
- ўтказилаётган илмий-тадқиқот ишлари мавзуи бўйича методларни тадқиқ килиш ва ишлаб чикиш;
- илмий ҳисоботлар ва тушунтириш хатларини ишлаб чикиш;
- ўтказилаётган тадқиқотлар мавзуси бўйича илмий шарҳларни ишлаб чикиш ва библиографияларни тузиш;
- илмий семинарлар, илмий-амалий конференциялар ишида иштирок этиш;
- илмий журналларга соҳа бўйича илмий мақолалар тайёрлаш қобилиятларига эга бўлиши лозим.

Ташкилий-бошқарув фаолиятида:

- замонавий ахборот технологиялар тизимидан фойдаланиб ишлаб чиқариш жараёнлари мониторинги ва сифатини баҳолаш методлари ҳамда механизмларини ишлаб чикиш;
- ижрочилар жамоаси ишини ташкил килиш;
- бажарилаётган иш режасини тузиш ва бу ишни назорат килиш, ишни бажариш учун зарур бўлган ресурсларни режалаштириш, ўз ишининг натижаларини баҳолаш;
- ишлаб чиқариш жараёнларининг атроф-муҳит муҳофазаси, ёнгин, техника ва меҳнат хавфсизлигини талабларига мослигини мониторинг килиш;
- касбий этика кодексига риоя қилиш қобилиятига эга бўлиши лозим.

Олий, малака ошириши ва қайта тайёрлаш таълим муассасаларида илмий-педагогик ҳамда ўрта маҳсус, касб-хунар таълим муассасаларида педагогик фаолиятида:

- умумий ўрта, ўрта маҳсус касб-хунар таълим тизими ҳамда олий таълим муассасаларида тайёргарлик йўналишида назарда тутилган ўқув фанлари бўйича замонавий ахборот ва педагогик технологиялардан фойдаланиб бакалавриат ва

магистратура ўкув режаларида ўзлаштирилган фанлар доирасида назарий, амалий ва лаборатория машғулотларини ўтказиш;

– ўкув жараёнини ташкил этиш ва ўтказилишига кўмаклашиш, тадқиқотларда иштирок этиши, маълумотларни тўплаш, умумлаштириш ва таҳлил этиш;

– ўкув фанларини ўқитиш методикасини эгаллаши;

– замонавий ахборот ва педагогик технологиялардан фойдаланиб ноанъанавий ўкув машғулотларини ўтказиш;

– ўқитилаётган фанлар бўйича дарсларни ўтказиш учун зарур бўлган ўкув-методик хужжатларни тузиши, тайёрлаш ва расмийлаштириши;

– ўқитилаётган фан бўйича машғулотларни ўтказиш учун ўқитишнинг техник воситаларидан фойдаланиши;

– мустакил таълим ва ижодий кидирув натижасида ўқитилаётган фан хамда педагогик фаолият соҳасидаги методлар, воситалар ва бошқа соҳаларида ўз-ўзини мунтазам такомиллаштириб бориши;

– электрон (e-learning) ва мобил (m-learning) ўқитиш учун ўкув-методик мажмуналарни ишлаб чикиши;

– узлуксиз таълим тизимининг Давлат таълим стандартлари, Давлат талаблари ва бошқа ўкув-меъёрий хужжатларни ишлаб чикиш қобилиятига эга бўлиши лозим.

Эксперт-таҳлилий фаолиятида:

– тизимли фикр юритиш, умумлаштириш, таҳлил қилиш, тадқиқот мақсадини белгилаш қобилияти, муаммони ҳал қилиш йўналишини аниқлай олиш, миллий манфаатлар асосида ҳалкаро муносабатлар йўналишини тушуниш, баҳолаш ва тегишли тавсиялар яратиш;

– Ўзбекистон Республикаси миллий манфаатларидан келиб чиқиб, ўз соҳасининг асосини комплекс англашда тизимли таҳлилни қўллаш;

– миллий ва ҳалкаро ҳукукий нормалар моҳиятини англаш, мазмунини билиш ва уларнинг Ўзбекистон ташки сиёсатига таъсирини тушуниш;

– миллий манфаатлардан келиб чиқиб, жамиятнинг ривожланиш тенденцияларини мантиқан ва изчил ўрганиши;

– тизимли таҳлил ва оптималь қарор қабул қилиш усуllibарини ўрганиши ва самарали қўллай олиш;

– миқдорий ва сифатли таҳлил, дедуктив, статистик ва компьютерли моделлаштириш, матиларни ва сиёсий жараёнларни кузатиш асосида таҳлил қилиш ва экспериментал услублардан фойдаланиш қобилиятига эга бўлиши керак.

Лойиҳаларни бошқариш фаолиятида:

– лойиҳалар бўйича ташаббус кўрсатиш, уларни режалаштириш, шакллантириш, бошқариш ва баҳолашни билиш;

– лойиҳа ва лойиҳалар дастурини ташкил қилиш ва ижро этиш;

– қасбий фаолиятни лойиҳавий ёндашув асосида режалаштириш ва ташкил этиш;

– иостандарт ечимларни топа олиш ва турли ечимлардан энг мақбулини ажратса олиш;

– ахборот тизимларида ахборот билан ишлай олиш;

– оммавий нутқ маданиятига эга бўлиши;

– қасбий фаолиятда истиқболли йўналишлар ва ҳодисаларни аниқлаш, лойиҳаларни шакллантириш ва ижро этиш қобилиятига эга бўлиши керак.

Турли хизматлар кўреатини:

– мутахассислик бўйича оила, гендер, демографик сиёsat, бандлик муносабатлари, иктисолий-ижтимоий ва демографик жараёнларга баҳо бериш хамда жараёнлар прогнозини ишлаб чикиш;

– магистр ихтисослигига мос мавзуулардаги лойиҳаларни экспертиза қилиш бўйича эксперт гурухларида иштирокчи сифатида қатнашиши;

– пуллик таълим хизматларини ташкил этиш ва амалга ошириш;

– ихтисосликка мос мавзу бўйича турли хизматларни кўрсатиш қобилиятига эга бўлиши лозим.

3. 5A120701 – Халқаро муносабатлар ва ташқи сиёсат магистратура мутахассислиги ўкув режаси ва фан дастурлари мазмунига қўйиладиган умумий талаблар

Магистратура мутахассислиги ўкув режаси ва фанлар дастурлари бакалавриат таълим йўналишининг ўкув режаси ва фанлар дастурлари билан узлуксизлик ва узвийлик таъминланишини инобатга олган ҳолда ишлаб чикилиши ва талabalар томонидан кўйидаги мажбурий блоклар ўзлаштирилишини назарда тутиши зарур:

- умумметодологик фанлар;
- мутахассислик фанлари;
- илмий фаолият.

Ўкув режа ва фанлар дастурлари мажбурий ўкув фанлари билан бир каторда талabalар танлаган фанларни ҳам ўз ичига олиши лозим.

Талabalарнинг ўкув режа ва фанлар дастурларини ўзлаштиришида ўкув фанларининг бир канча масалалари ва муаммолари бўйича мустакил билим олиши назарда тутилиши зарур.

Ўкув режа ва фан дастурини ишлаб чикишда ОТМ республика иқтисодиёти ва ижтимоий тармоқлари, бошқарув ва хўжалик юритиш субъектлари учун фундаментал, айниқса, юқори ва инновацион технологиялар бўйича чукур билим ҳамда амалий кўникмаларга эга бўлган кадрлар эҳтиёжини ҳамда узвийлик ва узлуксизлик тамойилларини ҳисобга олиши керак.

ОТМлар ўкув режа ва фан дастурини фан, таълим, техника, маданият, санъат, иқтисодиёт, технология ва ижтимоий соҳа ривожланишини ҳисобга олган ҳолда мунтазам равишда янгилаб туриши лозим.

Ўкув режа ва фан дастурини ишлаб чикишда ОТМ томонидан битирувчиларнинг умуммаданий компетенцияларини (ижтимоий ўзаро таъсир, ўз-ўзини ташкил қилиш ва бошқариш, тизимиш-фаолият тавсифидаги компетенцияларни) шакллантиришдаги имкониятлари аниқланган бўлиши керак. ОТМ ўзининг ижтимоий-маданий мухитини шакллантиришга, шахснинг ҳар томонлама ривожланиши учун зарур бўлган шароитларни яратишга масъул.

ОТМ ўкув жараёнини ижтимоий-тарбиявий ривожлантиришга, талabalарнинг ижтимоий ташкилотлар ишида, спорт ва ижодий тўгаракларда, магистрларнинг илмий жамиятларида иштирокига қўмаклашиши лозим.

Компетентли ёндашувни амалга ошириш, ўкув жараёни машгулотларини ташкил этишда фаол ва интерфаол (компьютер стимуляторлари, ишбилармонлар ўйини, муайян вазиятларни кўриб чикиш ва х.к.) шаклларни ўтказиши, талabalарнинг қасбий кўникмаларини шакллантириши ва ривожлантириши мақсадида аудиториядан ташқари иш билан биргаликда жаҳон педагогик амалиётида қўллапиладиган замонавий педагогик технологиялар, ўқитишнинг самарали стратегиялари, методлари ва услубларини кенг кўллашни назарда тутиши керак.

Фанларнинг ўкув дастурини шакллантиришда ОТМ талabalарининг ҳуқуқлари ва мажбуриятлари билан таништиришта, талabalар учун танлов фан (модул, курс) лари мажбурий эканлигини тушунтириши керак.

Талabalarda билим, амалий малака ва кўникмаларни тўлиқ шакллантириш учун ОТМ ўкув режа ва фан дастури ўкув фанлари (модуллари) бўйича лаборатория ишлари ва амалий машгулотларни камраб олиши керак.

Магистратура мутахассислиги ўкув режасига мувофик равиша магистрлик диссертациясининг химояси билан тугалланиши шарт.

3.1. Ўкув режа фанлари блоклари мазмунига қўйиладиган умумий талаблар Умумметодологик фанлар блоки:

илмий–тадқиқот методологияси, илмий тадқиқотлар асослари, тадқиқот жараёнини тавсифлаш, хуносаларни таърифлаш ва олинган натижаларни баҳолаш, эмпирик ва

назарий тадқикот усулларини фарқлаш, кенгайтирилган тадқикот режасини ишлаб чишиш, фундаментал, амалий, инновацион лойиҳаларнинг бир-биридан фарқини билиши;

таълимга технологик ёндашув, ўкув мақсадларини аниқлаштириши, педагогик фаолиятни оқилона режалаштириши ва ташкил этиши;

амалий хорижий тилни ўзлаштириши лозим.

Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги томонидан тасдиқланадиган олий таълимнинг магистратура мутахассисликлари ўкув режаларидағи умумметодологик фанлар блокига қўйиладиган умумий талаблар асосида белгиланади.

Мутахассислик файлари блоки:

жаҳон сиёсатида глобаллашув ва минтақавийлашувнинг асосий жараёнлари;

замонавий сиёсий жараёнлар ва халқаро муносабатлар назарияси ўртасидаги ўзаро алоқадорлиги;

глобализация ва халқаро муносабатлар;

минтақавийлашув ва халқаро муносабатлар;

глобализация ва минтақавийлашув ўртасидаги мутаносиблиқ;

Ўзбекистон Республикаси ташки сиёсатининг моҳияти ва вазифалари, Ўзбекистон Республикаси ташки сиёсатининг устувор йўналишлари; ташки сиёсий манфаатлари ва мақсадлари; Ўзбекистон Республикаси ташки сиёсати Концепциясининг моҳияти ва ахамияти;

асосий чет тилидаги мутахассисликка оид адабиётлар ва материаллар, уларнинг хронологик, ҳудудий ва тил хусусиятлари;

асосий чет тилидаги илмий-назарий адабиётлар ва манбаларни излаш ҳамда улар билан ишлаш усуллари;

мутахассисликка оид матнларни ўқиши, таржима ва таҳлил қилиш, мутахассисликка оид терминларни йиғиши, таснифлаш ва изоҳлаш усуллари;

ҳозирги замон дипломатик ва консуллик хизматини шаклланиши ва ривожининг диалектик қонуниятлари;

дипломатик имтиёзлар ва дахлсизликлар; консуллик имтиёзлари ва дахлсизликлари; халқаро ташкилотлар ва улар ходимларининг имтиёзлари ва дахлсизликлари;

элчиҳоналарнинг ҳуқуқий мақоми; консуллик муассасаларининг ҳуқуқий мақоми; халқаро ташкилотлар ваколатхоналарининг ҳуқуқий мақоми; халқаро ташкилотлар қошида давлатлар ваколатхоналарининг ҳуқуқий мақоми;

Гарб ва Шарқ мамлакатлари ижтимоий-сиёсий жараёнлари тарихининг генезиси;

Гарб ва Шарқ мамлакатларининг ҳозирги замон ижтимоий-сиёсий жараёнларининг диалектикаси;

Шарқ ва Гарб мамлакатлари сиёсий тизимларининг киёсий таҳлили ва хусусиятлари;

Европа ва Осиё мамлакатларида ғоявий ва сиёсий-ижтимоий муносабатларнинг ўзига хос қирралари;

Гарб мамлакатларининг ички ва ташки сиёсати (АҚШ, Европа иттифоки, Буюк Британия, Франция, Германия, Италия мисолида)нинг ҳозирги кун ривожи қонуниятлари, хусусиятлари ва амалга ошириш механизmlари;

Осиё ва Тинч океани минтақаси мамлакатларининг ташки ва ички сиёсати (Хитой, Япония, Жанубий Корея, ЖШО мамлакатлари мисолида)нинг ҳозирги кун ривожи қонуниятлари, хусусиятлари ва амалга ошириш механизмлари;

Араб мамлакатлари ташки ва ички сиёсати (Саудия Арабистони кироллиги, Мароко, Тунис, Сурія, Ливия ва бошқалар мисолида)нинг ҳозирги кун ривожи қонуниятлари, хусусиятлари ва амалга ошириш механизмларини таҳлил қилиш малака ва кўнинкамаларига эга бўлиши;

магистратура мутахассислиги бўйича назарий ва амалий билимларни, укув ва кўникмаларни шакллантириши;

магистратура мутахассислиги бўйича билимлар базасини яратиш, жамлаш ва улардан фойдаланиш кўникмаларини ривожлантириши;

магистратура мутахассислиги бўйича илмий-тадқиқот ишларини бажариш, касб фаолиятининг кўзланган натижаларига эришишда жараёнларни моделлаштириш ва тизимли ёндашиш борасидаги илмий билимлар, амалий маҳорат ва кўникмаларни таъминланишни керак.

Илмий фаолият блоки илмий тадқиқотлар методологияси ўзлаштирилишини, талабалар томонидан ихтинослашгандай илмий ва таълим муассасаларида илмий-тадқиқот ва илмий-педагогик ишлар бажарилишини назарда тутиши лозим.

Таплов фанлари:

Таплов фанлари таркиби ва мазмуни соҳа бўйича Республика ҳамда хорижедаги етакчи мутахассис-олимларининг муаллифлик курслари ва муаммоли маъruzalari асосида, фан, иқтисодиёт, техника ва технологияларининг замонавий ютуқлари, кадрлар буюртмачилари талаблари асосида шакллантирилади ҳамда белгичланган аудитория соатларининг машғулот турлари бўйича таҳсилоти ОТМ Кенгаши томонидан белгиланади.

Куре ишига қўйиладиган талаблар

Куре иши мавзулари масъул кафедра қарори билан мутахассислик фанлари донрасида белгиланиб мазкур фан бўйича олинган билимларни бойитишга хизмат қилиши керак.

3.2. Илмий фаолиятта қўйиладиган талаблар:

Илмий фаолият: илмий-тадқиқот ва илмий-педагогик ишлар бажарилишини, магистрлик диссертациясини тайёрлашни, илмий семинар ва илмий амалиёт (стажировка)ни назарда тутиши лозим.

Илмий-тадқиқот ишларига бўлган талаблар

Илмий-тадқиқот иши ОТМнинг илмий-тадқиқот лабораторияларида, академик ва соҳа илмий-тадқиқот институтларида, корхона ва ташкилотларнинг тадқиқот бўлинмаларида ўтказилади.

Илмий-тадқиқот ишларни таълим муассасаларида, илмий марказларда, чет эл мамлакатларининг корхоналари ва ташкилотларида икки тарафлама ёки бошқа битимлар асосида ўтказишга рухсат этилади.

Илмий-тадқиқот ишининг ҳажми, ташкилий ва илмий-методик таъминланиши кадрлар буюртмачиларининг талабларини хисобга олган ҳолда кадрлар тайёрловчи кафедра томонидан ишланган дастурда белгиланади;

Илмий-тадқиқот иши:

- магистратура мутахассислиги бўйича объекtlар ва жараёнларининг намунавий моделлари ва уларни тадқиқ қилиш методикаларини ўрганиш;

- экспериментал тадқиқотларни бажаришда қўлланиладиган стендлар, замонавий аппаратуралар ва бошқа жиҳозларни ўрганиш ва баён қилиш;

- ахборот технологияларининг замонавий воситаларидан фойдаланиб илмий-тадқиқотларни ўтказиш;

- экспериментал тадқиқотлар натижаларига ишлов бериш, уларни таҳлил қилиш ва акс эттириш, хуносалар чиқариш, илмий мақолалар тайёрлаш, тавсияларни ишлаб чиқиш;

- мустакил тадқиқотчилик фаолиятининг амалий кўникмаларини шакллантириш;

- фан, техника ва технологияларининг энг янги ютукларига асосланган ахборот базаларини қўллай билиш, улардан магистрлик диссертациясини бажаришда фойдаланишини назарда тутади.

Илмий-педагогик ишига бўлган талаблар

Илмий-педагогик иши ОТМ ҳамда малака ошириш ва қайта тайёрлаш таълим муассасаларида ўтказилади. Шунингдек, мутахассислигига мос ўрга маҳсус, касб-хунар

таълими муассасасида ҳам ўтказилиши мумкин. Илмий-педагогик иш икки тарафлама ва бошқа битимлар асосида хориж мамлакатлари олий таълим муассасаларида ҳам ўтказилиши мумкин.

Илмий-педагогик иш:

– замонавий педагогик ва ахборот технологияларидан, ўқув-тарбия ишларининг интерактив усулларидан фойдаланган ҳолда педагогик фаолият маҳорати ва кўникмаларини шакллантириш;

– ўқув жараёнини илмий-услубий жиҳатдан таъминлашни ташкил этиш, укув ва кўникмаларини ҳосил килиши лозим;

шунингдек:

– маҳсус фанлар бўйича машғулотларнинг ҳар хил турлари: маърузалар, лаборатория ишлари, амалий ва бошқа машғулотларни ўтказиш бўйича стажировка;

– маъруза матилари ва машғулотларни ўтказиш режаларини тузиш;

– янги педагогик ва ахборот технологияларни ўрганиш ва қўллаш;

– талабалар билмини баҳолашда рейтинг-назорат тизимини қўллаш;

– талабалар мустакил ишини ташкилий ва ўқув-методик таъминлашни ўрганиш;

– услубий қўрсатмаларни тузиш;

– тарбиявий ишларни ўтказишни назарда тутади.

Магистрлик диссертациясига бўлган талаблар

Магистрлик диссертацияси мавзулари соҳанинг ривожланиш истиқболи ва фан, таълим, техника, технология, иқтисодиётдаги замонавий ютуклар ҳамда кадрлар буюртмачиларининг талабларини хисобга олган ҳолда олий таълим муассасасининг мутахассислар тайёрловчи кафедраси томонидан белгиланади.

Магистрлик диссертацияси мавзусини танлаш ва илмий раҳбарни тайинлаш биринчи ўкув йилининг биринчи икки ойи давомида амалга оширилади. Ишнинг бажарилини мос мутахассислик бўйича фан доктори илмий даражаси ёки мутахассислар тайёрловчи кафедра бўйича ушбу таълим муассасасида фаолият қўрсатувчи илмий даражада илмий унвонга эга бўлган ўқитувчи илмий раҳбарлигига бажарилади. Илмий маслаҳатчилар сифатида Ўзбекистон Республикаси Фанлар академияси ва тармоқ илмий-тадқиқот институтлари, ишлаб чиқаришнинг юқори малакали мутахассислари таклиф килиниши мумкин.

Магистрлик диссертациясининг мазмунини *тизимлаптиришган қўринишида* илмий-тадқиқот (ёки илмий-техникавий ечим) нинг дастлабки асосларини, унинг бажарилиб боришини ва олинган натижаларини қайд қилиши керак. Бунда илмий асослар (ёки илмий-техникавий ечимлар) ҳар тарафлама таҳлил қилиниши, мавжуд мұқобил варианtlарда қўриб чиқилиши ва улардан бирининг танланишига асосланиши лозим.

Магистрлик диссертацияси натижалари бўйича олинган маълумотни матн ёки қўргазмали материал қўринишида мустаҳкамланади, унда музалиф томонидан мавзунинг назарий ёки амалий аҳамияти исботланади. Матн ва қўргазмали материал ҳажсми ва мазмунининг тасвиғи магистрлик диссертацияси мавзусининг йўналиши (илмий ёки илмий-техникавий) ва мутахассислар буюртмачилари талабларига боғлик ҳолда мутахассислар тайёрловчи кафедра томонидан белгиланади.

Белгиланган муддатда бажарилган магистрлик диссертацияси Давлат аттестацияси комиссиясига: илмий раҳбар ҳуҷосаси, соҳа бўйича илмий ходим ёки мутахассиснинг ташқи тақризи ва мос мутахассисликнинг магистр таълим дастури бўйича шахсий режа бажарилганлиги хақидаги маълумотнома билан бирга тақдим этилиши лозим.

Магистрлик диссертацияси Давлат аттестация комиссияси ва жамоа олдида очик химоя қилинади.

Илмий семинарга бўлган талаблар

Илмий семинар магистратура талабаларида тадқиқот ишларини олиб бориш ва магистрлик диссертацияларини тайёрлаш кўникмаларини шакллантиришга, магистрантнинг назарий-методологик тайёргарлигини чуқурлаштириш ва йўналтиришга,

илмий-тадқиқот фаолияти технологияларини амалий өгаллашларини таъминлашга йўналтирилган. Илмий семинарнинг асосий максади магистратура талабаларида илмий коммуникация кўнижмасини шакллантириш, илмий-тадқиқот иши натижаларини унинг турли босқичларида муҳокомасини ташкил этишдан иборат. Илмий семинар ОТМ да ёки ЎзФА ва тармок илмий-тадқиқот институтларида 1, 2, 3 семестрлар мобайнида ўтказилади.

Илмий семинар:

- магистрлик диссертацияси мавзуи бўйича манбаларни (дарсликлар, ўкув кўлланмалар, илмий монографиялар, мақолалар, маъruzалар, услубий адабиётлар ва х.к.) ўрганиш;
- маълумотларни таҳлил килиш ва умумлаштириш;
- амалга оширилган тадқиқотлар натижалари бўйича маъруза тайёрлаш ва илмий семинарда маъруза килишни назарда тутади.

Илмий амалиёт (Стажировка).

Илмий амалиёт илмий-тадқиқот иши ва магистрлик диссертациясини бажариш жараёнида амалга оширилади. Илмий амалиёт (Стажировка) магистратура мутахассислиги бўйича максадли касбий таълим ўкув режа ва дастурларини ўзлаштириш, магистратура талабаларида илмий-тадқиқот компетенцияларини шакллантириш, таълимни фан ва ишлаб чиқариш билан интеграциясини ривожлантириш йўли орқали магистрлар энг янги илмий-техник ривожланишдаги ютуқлар ҳамда иқтисод, фан, техника, маданият ва соглиқни саклаш тармоқларидағи замонавий техника ва технологиялар базасида илмий тадқиқот ишлари, такозо этганда индивидуал илмий изланиши ва тажриба-синовларни ўтказиш максадида ташкил этилади.

Илмий амалиёт (Стажировка):

- илмий тадқиқот олиб бориш, назарий ва амалий билимларни чуқурлаштириши;
- табиий ва ижтимоий-иктисодий географиянинг бошқа соҳа ва тармоқларидағи замонавий техника ва технологияларда кўлланилиши билан таништириши;
- амалий касбий ва илмий-тадқиқот компетенцияларни шакллантириши;
- қасбга самарали мослашувни таъминлаши лозим.

Бунда илмий амалиёт (стажировка)га йўлланган магистратура талабаси ўкув жараёни жадвалини индивидуал график асосида ҳам бажариши кўзда тутилади. Ушбу холатда стажировкани ташкил этиш тартиб-коидалари амалдаги норматив-хукукий хужжат (Низом) асосида олиб борилади.

3.3. 5A120701 – Халқаро муносабатлар ва ташқи сиёсат магистратура мутахассислиги ўкув режасидаги юклама ҳажми

Барча турдаги аудитория ва аудиториядан ташкири ўкув ишларини ўз ичига олган ўкув юкламасининг энг юкори ҳажми ҳафтасига 54 соат килиб белгиланади. Ишлаб чиқаришдан ажралган ҳолда (кундузги) ўқиш шакли аудитория машгулотларининг энг юкори ҳажми ҳафтасига - 30 соатгача қилиб белгиланиши мумкин. Қолган соатлар ҳажми мустакил таълим учун ажратилади.

Жорий, оралик ва якуний аттестацияларни ҳисобга олган ҳолда ўкув режа ва фан дастурининг умумий ҳажми 2 йиллик ўкув даври учун ҳафталик ўкув юкламалардан келиб чиккан ҳолда белгиланади.

Магистратура мутахассисликларининг ўкув режалари ва фанлар дастури мазмуни олий малакали илмий ва илмий-педагог кадрлар тайёрлашнинг бирламчи ва бошлангич босқичи сифатида мутахассислик бўйича чукур фундаментал ва амалий билимлар берини кўзда тутган ҳолда шакллантирилади.

Фаол ва интерфаол шаклларда ўтказилаётган машғулотларнинг улуши дастурнинг асосий мақсади, талабалар контингенти хусусиятлари ва муайян фан мазмуни билан аниқланади. Талабаларнинг академик гурухлари учун маъруза соатлари ҳажми аудитория вактининг 50 фойзидан ошмаслиги керак. Фан мавзуларининг камида 40 фойзи (умумий юклама ҳажмига нисбатан) мустакил таълим тарзида ўзлаштирилиши лозим.

Талабаларнинг ўкув режалар ва фанлар дастурларини ўзлаштиришида ўкув фанларининг бир қанча масалалари ва муаммолари бўйича мустақил билим олиши назарда тутилиши зарур.

Магистратура мутахассисликлари унинг ўкув режаларига мувофиқ равишда якуний давлат аттестацияси билан тугалланиши шарт.

Ўқишининг норматив муддати 2 йил бўлганда ўкув жараёни 100 ҳафтани ташкил этиши зарур.

Назарий таълим ва илмий фаолият	54 ҳафта
Аттестациялар ва давлат аттестацияси	7 ҳафта
Илмий амалиёт (стажировка)	21 ҳафта
Гаътиллар	18 ҳафта
Жами	100 ҳафта

Таълим дастурини ўзлаштиришда бир катор масалалар ёки интеграллаштирилган курслар муаммолари бўйича талабаларнинг мустақил таълими кўзда тутилади.

Ўқиши даврининг умумий ҳажми қуйидагича тақсимланиши зарур:

назарий таълим-	30-45%;
аттестация -	4-7%;
гаътиллар -	15-20%;
илмий фаолият -	55-70%.

Илмий фаолият магистратура талабасининг якка тартибдаги календарь иш режаси асосида амалга оширилади ва қуйидагиларга бўлинади:

илмий тадқиқот иши, илмий-педагогик иш ва магистрлик диссертациясини тайёрлаш – 43,8%;

илмий семинар - 15,4%.

илмий амалиёт (стажировка) - 40,8%.

Назарий таълим ҳажми магистратура мутахассислигига караб қуйидаги тарзда фанлар блоклари бўйича тақсимланади:

умумметодологик фанлар - 16,0%;

мутахассислик фанлари - 54,0 %;

танлов фанлари - 30,0%.

Илова

5A120701 – Халқаро муносабатлар ва ташқи сиёсат мутахассислиги бўйича таълим дастурининг тузилиши

T/p	Ўқув блоклари, фанлар ва фаолият турларининг номлари	Умумий юкламанинг хажми, соатларда
1.00	Умумметодологик фанлар	260
1.01	Илмий-тадқиқот методологияси	65
1.02	Махсус фанларни ўқитиш методикаси	65
1.03	Амалий хорижий тил	130
2.00	Мутахассислик фанлари	870
2.01	Мутахассисликнинг назарий масалалари	124
2.02	Замонавий халқаро муносабатларнинг минтақавий жиҳатлари	156
2.03	Глобал ривожланиш ва халқаро тизимларнинг сиёсий муаммолари	94
2.04	Халқаро тизимларда Ўзбекистон манфаатлари	124
2.05	Мутахассисликка оид маҳсус адабиёт таҳлили	186
2.06	Шарқ мамлакатларида хавфсизлик муаммолари	62
2.07	Халқаро муносабатларда сиёсий технологиялар	62
2.08	Жаҳон сиёсатида ислом омили	62
3.00	Таипов фанлари	490
	Жами:	1620
4.00	Илмий фаолият	2430
4.01	Илмий-тадқиқот ва илмий-педагогик иш, магистрлик диссертациясини тайёрлаш	1026
4.02	Илмий семинар	270
4.03	Илмий амалиёт (стажировка)	1134
	Жами:	4050
5.00	Аттестациялар	378
	ХАММАСИ	4428

Библиографик маълумотлар

УДК 002:6551.1/7.

Гурӯҳ Т 55

ОҚС 01.040.01

Таянч сўзлар:

касбий фаолият тури, компетенция, модуль, таълим йўналиши,kasbий фаолият обьекти, касбий фаолият соҳаси, магистратуранинг ўкув режа ва фан дастури (магистратура дастури), профиль, ўқиб-ўрганиш натижалари, ўкув цикли, халқаро муносабатлар назариясида тушунчалар ва концепциялар; замонавий назарий билимларнинг эришган натижалари ва уларнинг жаҳон сиёсати амалиётига ва замонавий таҳлилга таъсири; халқаро муносабатларни тадқиқ этишнинг анъанавий ёндашувлари; замонавий халқаро муносабатларни шакллантиришнинг асосий босқичлари; халқаро муносабатларни таҳлил этишда назарий фикрлар; халқаро муносабатлар тизими; халқаро муносабатларнинг асосий назария ва парадигмалари сифатида реализм ва идеализм; халқаро сиёсий иқтисодни тадқиқ этишнинг ёндашувлари; халқаро муносабатлар назариясида мағкура ва маданият; халқаро муносабатлар назариясида конструктивизм жамоатчилик фикринининг йўналишларидан бири сифатида; геосиёсатнинг халқаро муносабатлардаги роли; давлатнинг халқаро муносабатлар иштироқчиси сифатидаги ўрни ва роли; индивиднинг халқаро муносабатлардаги ўрни ва роли; халқаро муносабатларнинг нодавлат иштироқчилари; халқаро муносабатлар иштироқчиларининг мақсади, воситалари ва стратегияси, халқаро муносабатларда миллий манфаатлар тушунчаси; халқаро муносабатлар назариясида қарор кабул қилиш механизми; халқаро муносабатлар назариясида уруш ва низолар; халқаро муносабатлар назариясида гендер муаммоси; глобализация ва халқаро муносабатлар; Шарқ ва Гарб мамлакатлари сиёсий тизимининг ўзига хос хусусиятлари; Европа ва Осиё мамлакатларида ғоявий ва сиёсий-ижтимоий муносабатларнинг ўзига хос кирралари; жаҳон сиёсатининг асосий йўналишлари ва ўзининг кизиқишлиари доирасида маълум бир муаммонинг алоҳида жихатини чуқур изланишлар олиб бориши; Гарб мамлакатларининг ички ва ташки сиёсати (АҚШ, Европа иттифоки, Буюк Британия, Франция, Германия, Италия мисолида); Осиё ва тинч океани минтақаси мамлакатларининг ташки ва ички сиёсати (Хитой, Япония, Жанубий Корея, ЖШО мамлакатлари мисолида); араб мамлакатлари ташки ва ички сиёсати (Саудия Арабистони Қироллиги, Марокаш, Тунис, Сурия, Ливия ва бошқалар мисолида); ўтмишдаги назарий билимларга янгича ёндашув; жаҳон сиёсати ва халқаро муносабатларининг асосий назарий концепциялари; қадимги шарқ мамлакатларининг географик ва хронологик чегаралари; қадимги замонда халқаро муносабатлар, динлар, маданиятлар; замонавий тарихий шароитда ички ва ташки сиёсатга таъсир қилувчи обьектив ва субъектив омиллар; турли хил маълумотлар (оператив маълумот, ОАВ ва интернет орқали келадиган маълумотлар, дипломатик йўллар билан келадиган маълумотлар, хизмат доирасида маҳсус ишлатиладиган маълумотлар); таҳлилий тадқиқотлар; мамлакатнинг ташки сиёсатини самарали ва конструктив амалга оширишда башоратли хулюсалар; халқаро муносабатларнинг воқеаларини тушуниш ва таҳлил қилиш; таҳлил обьекти сифатида халқаро муносабатларнинг хусусияти ва характеристи; жаҳоннинг турли минтақаларида сиёсатни шакллантирувчи омиллар.

Ишлаб чиқувчилар, келишилган асосий турдош олий таълим мұассасалари ҳамда
кадрлар иетімөлчилари

ИШЛАБ ЧИҚИЛГАН:

Ўзбекистон Республикаси Президенти хузуридаги Стратегик ва мінтақалараро
тадқиқотлар институты

Ректор А.Маминов

2018 йил «06» август

М.Ý.

Директор ўринбосари Б.Туреунов

2018 йил «06» август

Ўзбекистон Республикаси
Олий ва ўрта мәхсус таълим вазирилги
хузуридаги
Олий ва ўрта мәхсус, қасб-хунар
таълимини
ривожлантириш марказы

Директор Б.Х.Рахимов
2018 йил «10» август

М.Ý.

Ўзбекистон ХДП Марказий
Кенгаши

Рәис ўринбосары У.Вафоев

2018 йил «10» август

М.Ý.

Жаһон иктисадиёти ва дипломатия
университеті

Ректор А.Абдувахитов

2018 йил «10» август

М.Ý.

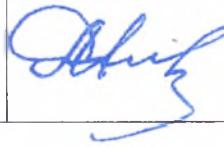
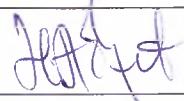
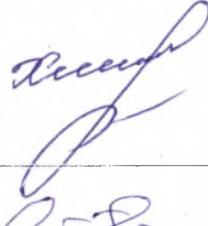
Ўзбекистон Республикаси Президенти
хузуридаги Давлат бошқаруви
академиясы қошидаги Ёшлар
муаммоларини ўрганиш ва
иетиқболли кадрларни тайёрлаш
институты

А.Жалилов

2018 йил «10» август

**5A1200701-Хақаро муносабатлар ва ташқи сиёсати мутахассислиги
бўйича малака талаблари ва ўқув режасини ишлаб
чиқувчи Ишчи гурӯҳ таркиби**

T/P	Ишчи гурӯҳ раиси ва аъзоларининг Ф.И.Ш.	Лавозими, илмий даражаси ва унвони, иш жойи	Имзо
1	Маннонов Абдураҳим Муталович	Раис. ТДШИ ректори, ф.ф.д., профессор	
Аъзолари:			
2	Абдуллаев Нодир Абдулхаевич	ТДШИ Ўқув ишлари бўйича проректор сиёс.ф.н.	
3	Умарова Саодат Маҳкамова	ТДШИ Ўқув-услубий бўлим бошлиғи	
4	Хусанов Чори Кодирович	ТДШИ Хорижий мамлакатлар иқтисодиёти ва сиёсати факултети декани в.б., и.ф.и.	
5	Сайфуллаев Дурбек Бахтиёрович	ТДШИ “Жаҳон сиёсати ва халқаро муносабатлар” кафедраси мудири, PhD	
6	Каримова Наталья Эрмановна	ТДШИ “Хитой сиёсати, тарихи ва иқтисодиёти” кафедраси мудири, т.ф.д., профессор	
7	Ёвқочев Шухрат Акмалович	ТДШИ “Жаҳон сиёсати ва халқаро муносабатлар” кафедраси профессори, с.ф.д	
8	Рашидов Рустам Расулович	“Ўзбекгидроэнегро” АЖ кадрлар ва ўқув юртлари бошқармаси бosh мутахассиси, PhD	

Ректор
М.У.
Ўқув ишлари бўйича
проректор

Декан в.б.

А.Маннонов

Н.Абдуллаев

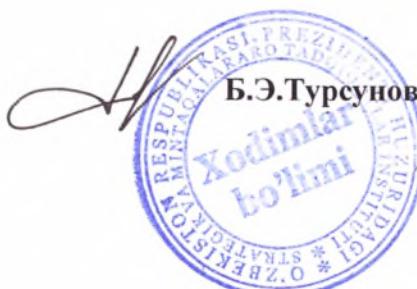
Ч.Хусанов

Тошкент давлат шарқшунослик институти
магистратура мутахассислиги учун янгидан яратиладиган малака талабларига киритиладиган кадрлар истеъмолчиларининг
битириувчилар касбий фаолиятларига қўйиладиган умумий малака талаблари

т/р	Ўзбекистон Республикаси Президенти хузуридаги Стратегик ва минтақаларро тадқиқотлар институти учун кадр тайёрланаётган кадр тайёрланаётган магистратура мутахассислиги		Тошкент давлат шарқшунослик институти магистратура мутахассислиги битириувчилари касбий фаолиятларига қўйиладиган умумий малака талаблари (касбий компетентлик талаблари)
	шифри	номи	
1.	5A120701	Халқаро муносабатлар ва ташқи сиёсат	<ul style="list-style-type: none"> – мутахассисликка мос янги илмий натижалар, илмий адабиётлар ёки илмий-тадқиқот лойиҳаларини таҳдил қилиш; – инновацион ва фундаментал тадқиқотлар олиб бориш, соҳанинг назарий ва амалий муаммоларини билиш, давр учун долзарб, ҳали ишланмаган муаммоларни аниқлай олиш; – халқаро муносабатларнинг долзарб амалий масалаларини ечиш учун янги технологиялар ва ёндашувларни қўллаш, мутахассислик бўйича амалий ҳамда назарий масалаларни ечиш учун илмий хуросалар ва тавсиялар бериш; – ўтказилаётган илмий-тадқиқот ишлари мавзуи бўйича методларни тадқиқ қилиш ва ишлаб чиқиш; – илмий ҳисботлар ва тушунтириш хатларини ишлаб чиқиш; – ўтказилаётган тадқиқотлар мавзуси бўйича илмий шарҳларни ишлаб чиқиш ва библиографияларни тузиш; – илмий семинарлар, илмий-амалий конференциялар ишида иштирок этиш; – илмий журналларга соҳа бўйича илмий мақолалар тайёрлаш қобилиятларига эга бўлиши лозим. – замонавий ахборот технологиялари тизимини яратиш ва улардан фойдаланиш билан боғлиқ бўлган фаолият жараёнлари мониторинги ва сифатини баҳолаш усуслари ва механизmlарини ишлаб чиқиш қобилиятларига эга бўлиши лозим. – тизимли фикр юритиш, умумлаштириш, таҳдил қилиш, тадқиқот мақсадини белгилаш қобилияти, муаммони ҳал қилиш йўналишини аниқлай олиш, миллий манбаатлар асосида халқаро муносабатлар йўналишини тушуниш, баҳолаш ва тегишли тавсиялар яратиш; – Ўзбекистон Республикаси миллий манбаатларидан келиб чиқиб, ўз соҳасининг асосини комплекс англашда тизимли таҳдилни қўллаш; – миллий ва халқаро хуқуқий нормалар моҳиятини англаш, мазмунини билиш ва уларнинг Ўзбекистон ташки сиёсатига таъсирини тушуниш;

		<ul style="list-style-type: none"> – миллий манфаатлардан келиб чиқиб, жамиятнинг ривожланиш тенденцияларини мантиқан ва изчил ўрганиш; – миқдорий ва сифатли таҳлил, дедуктив, статистик ва компьютерли моделлаштириш, матнларни ва сиёсий жараёнларни кузатиш асосида таҳлил қилиш ва экспериментал услублардан фойдаланиш қобилиятларига эга бўлиши керак. – лойиҳалар бўйича ташаббус кўрсатиш, уларни режалаштириш, шакллантириш, бошқариш ва баҳолашни билиш; – лойиҳа ва лойиҳалар дастурини ташкил қилиш ва ижро этиш; – ностандарт ечимларни топа олиш ва турли ечимлардан энг мақбулини ажратадолиши; – ахборот тизимларида ахборот билан ишлай олиш; – касбий фаолиятда истиқболли йўналишлар ва ҳодисаларни аниқлаш, лойиҳаларни шакллантириш ва ижро этиш қобилиятига эга бўлиши керак. – халқаро муносабатлар, жаҳон сиёсати ва Ўзбекистон Республикаси ва хорижий давлатларнинг ташкил сиёсати соҳасида мавжуд ҳолатнинг аналитик шарҳини ишлаб чиқиши; – халқаро муносабатлар мутахассислиги бўйича магистр ихтисослигига мос мавзулардаги лойиҳаларни экспертиза қилиш бўйича эксперт гурухларида иштирокчи сифатида қатнашиши; – халқаро муносабатлар соҳасига мос консалтинг хизматларини кўрсатиши лозим.
--	--	---

Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги
Стратегик ва минтақаларaro тадқиқотлар
институти директори ўринбосари

**Тошкент давлат шарқшунослик институти
магистратура мутахассислиги учун янгидан яратиладиган малака талабларига киритиладиган кадрлар истеъмолчиларининг
билирувчилар касбий фаолиятларига қўйиладиган умумий малака талаблари**

т/р	Ўзбекистон Халқ демократик партияси учун кадр тайёрланаётган кадр тайёрланаётган магистратура мутахассислиги		Тошкент давлат шарқшунослик институти магистратура мутахассислиги билирувчилари касбий фаолиятларига қўйиладиган умумий малака талаблари (касбий компетентлик талаблари)
	шифри	номи	
1.	5A120701	Халқаро муносабатлар ва ташқи сиёсат	<ul style="list-style-type: none"> – мутахассисликка мос янги илмий натижалар, илмий адабиётлар ёки илмий-тадқиқот лойихаларини таҳлил қилиш; – инновацион ва фундаментал тадқиқотлар олиб бориш, соҳанинг назарий ва амалий муаммоларини билиш, давр учун долзарб, ҳали ишланмаган муаммоларни аниқлай олиш; – халқаро муносабатларнинг долзарб амалий масалаларини ечиш учун янги технологиялар ва ёндашувларни кўллаш, мутахассислик бўйича амалий ҳамда назарий масалаларни ечиш учун илмий хуросалар ва тавсиялар бериш; – ўтказилаётган илмий-тадқиқот ишлари мавзуи бўйича методларни тадқик қилиш ва ишлаб чиқиш; – илмий ҳисоботлар ва тушунтириш хатларини ишлаб чиқиш; – ўтказилаётган тадқиқотлар мавзуси бўйича илмий шарҳларни ишлаб чиқиш ва библиографияларни тузиш; – илмий семинарлар, илмий-амалий конференциялар ишида иштирок этиш; – илмий журналларга соҳа бўйича илмий мақолалар тайёрлаш қобилиятларига эга бўлиши лозим. – замонавий ахборот технологиялари тизимини яратиш ва улардан фойдаланиш билан боғлиқ бўлган фаолият жараёнлари мониторинги ва сифатини баҳолаш усуслари ва механизмларини ишлаб чиқиш қобилиятларига эга бўлиши лозим. – тизимли фикр юритиш, умумлаштириш, таҳлил қилиш, тадқиқот мақсадини белгилаш қобилияти, муаммони ҳал қилиш йўналишини аниқлай олиш, миллий манбаатлар асосида халқаро муносабатлар йўналишини тушуниш, баҳолаш ва тегишли тавсиялар яратиш; – Ўзбекистон Республикаси миллий манбаатларидан келиб чиқиб, ўз

		<p>соҳасининг асосини комплекс англашда тизимли таҳлилни қўллаш;</p> <ul style="list-style-type: none"> – миллий ва халқаро ҳуқуқий нормалар моҳиятини англаш, мазмунини билиш ва уларнинг Ўзбекистон ташки сиёсатига таъсирини тушуниш; – миллий манфаатлардан келиб чиқиб, жамиятнинг ривожланиш тенденцияларини мантиқан ва изчил ўрганиш; – микдорий ва сифатли таҳлил, дедуктив, статистик ва компьютерли моделлаштириш, матнларни ва сиёсий жараёнларни кузатиш асосида таҳлил қилиш ва экспериментал услублардан фойдаланиш қобилияtlарига эга бўлиши керак. – лойихалар бўйича ташабbus кўrsatiш, уларни режалаштириш, шакллантириш, бошқариш ва баҳолашни билиш; – лойиха ва лойихалар дастурини ташкил қилиш ва ижро этиш; – ностандарт ечимларни топа олиш ва турли ечимлардан энг мақбулини ажратадолиши; – ахборот тизимларида ахборот билан ишлай олиш; – қасбий фаолиятда истиқболли йўналишлар ва ҳодисаларни аниклаш, лойихаларни шакллантириш ва ижро этиш қобилиятига эга бўлиши керак. – халқаро муносабатлар, жаҳон сиёсати ва Ўзбекистон Республикаси ва хорижий давлатларнинг ташки сиёсати соҳасида мавжуд ҳолатнинг аналитик шархини ишлаб чиқиши; – халқаро муносабатлар мутахассислиги бўйича магистр ихтисослигига мос мавзуладаги лойихаларни экспертиза қилиш бўйича эксперт гурӯхларида иштирокчи сифатида катнашиши; – халқаро муносабатлар соҳасига мос консалтинг хизматларини кўrsatiши лозим.
--	--	--

Ўзбекистон Халқ демократик партияси
Марказий Кенгаши раиси ўринбосари

У.Н.Вафаев

**Тошкент давлат шарқшунослик институти
магистратура мутахассислиги учун янгидан яратиладиган малака талаблари киритиладиган кадрлар истеъмолчилигининг
билирувчилар касбий фаолиятларига қўйиладиган умумий малака талаблари**

т/р	Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Давлат бошқаруви академияси қошидаги Ёшлар муаммоларини ўрганиш ва истиқболли кадрларни тайёрлаш институти учун кадр тайёрланаётган кадр тайёрланаётган магистратура мутахассислиги		Тошкент давлат шарқшунослик институти магистратура мутахассислиги билирувчилари касбий фаолиятларига қўйиладиган умумий малака талаблари (касбий компетентлик талаблари)
шифри	номи		
1.	5A120701	Халқаро муносабатлар ва ташки сиёсат	<ul style="list-style-type: none"> – мутахассисликка мос янги илмий натижалар, илмий адабиётлар ёки илмий-тадқиқот лойиҳаларини таҳлил қилиш; – инновацион ва фундаментал тадқиқотлар олиб бориш, соҳанинг назарий ва амалий муаммоларини билиш, давр учун долзарб, хали ишланмаган муаммоларни аниқлай олиш; – халқаро муносабатларнинг долзарб амалий масалаларини ечиш учун янги технологиялар ва ёндашувларни қўллаш, мутахассислик бўйича амалий ҳамда назарий масалаларни ечиш учун илмий хулосалар ва тавсиялар бериш; – ўтказилаётган илмий-тадқиқот ишлари мавзуи бўйича методларни тадқик қилиш ва ишлаб чиқиш; – илмий ҳисоботлар ва тушунтириш хатларини ишлаб чиқиш; – ўтказилаётган тадқиқотлар мавзуси бўйича илмий шарҳларни ишлаб чиқиш ва библиографияларни тузиш; – илмий семинарлар, илмий-амалий конференциялар ишида иштирок этиш; – илмий журналларга соҳа бўйича илмий мақолалар тайёрлаш қобилиятларига эга бўлиши лозим. – замонавий ахборот технологиялари тизимини яратиш ва улардан фойдаланиш билан боғлиқ бўлган фаолият жараёнлари мониторинги ва сифатини баҳолаш усуслари ва механизmlарини ишлаб чиқиш қобилиятларига эга бўлиши лозим. – тизимли фикр юритиш, умумлаштириш, таҳлил қилиш, тадқиқот мақсадини белгилаш қобилияти, муаммони ҳал қилиш йўналишини аниқлай олиш, миллий манфаатлар асосида халқаро муносабатлар йўналишини тушуниш, баҳолаш ва тегишли тавсиялар яратиш; – Ўзбекистон Республикаси миллий манфаатларидан келиб чиқиб, ўз соҳасининг асосини комплекс англашда тизимли таҳлилни қўллаш;

Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2017 йил 20 апрелдаги “Олий таълим тизимини янада ривожлантириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПҚ-2909-сонли, 27 июлдаги “Олий маълумотли мутахассислар тайёрлаш сифатини оширишда иқтисодиёт соҳалари ва тармоқларининг иштирокини янада кенгайтириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПҚ-3151-сонли, 2018 йил 4 июндаги “2018/2019 ўкув йилида Ўзбекистон Республикасининг Олий таълим муассасаларига ўқишиган қабул килиш тўғрисида”ги ПҚ-3769-сонли, 2018 йил 5 июндаги “Олий таълим муассасаларида таълим сифатини ошириш ва уларнинг мамлакатда амалга оширилаётган кенг қамровли ислоҳотларда фаол иштирокини таъминлаш бўйича қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида”ги ПҚ-3775-сонли қарорларида ва ҳар бир таянч ОТМ учун Ҳукумат томонидан чиқарилган Фармон ва қарорлар ҳамда Ўзбекистон Республикаси Президенти Девонининг 2018 йил 4 апрелдаги 5002-хх-сонли топшириғи асосида Тошкент давлат шарқшунослик институтида ишлаб чиқилган малака талаблари ва ўкув режаларининг турдош ОТМлари билан

КЕЛИШУВ БАЁННОМАСИ

Тошкент ш.

“10” 08 2018

Қатпашдилар:

ТДШИ дан: А.М.Маннонов – Тошкент давлат шарқшунослик институти ректори, С.М.Умарова – ТДШИ Ўкув-услубий бўлим бошлиги, Қ.Омонов – Шарқ филологияси факультети декани, Ч.Хусанов – Хорижий мамлакатлар иқтисодиёти ва сиёсати факультети декани; И.Бекмуратов – Тарих ва фалсафа факультети декани; С.Хошимова – Хитойшунослик факультети декани; Р.Алимухамедов – Мумтоз филология кафедраси мудири, Р.Р.Алимова – МОХТМ кафедраси мудири, Т.С.Расулов – Хорижий мамлакатлар иқтисодиёти кафедраси мудири, Д.А.Пўлатова – Шарқ фалсафаси ва маданияти кафедраси мудири, У.У.Муҳибова – Жанубий Осиё тиллари кафедраси мудири, Н.Э.Каримова – Хитой сиёсати, тарихи ва иқтисодиёти кафедраси мудири, Д.Сайфуллаев – Жаҳон сиёсати ва ҳалқаро муносабатлар кафедраси мудири, Ш.Усмонова - Таржимашунослик кафедраси мудири.
Шунингдек, ЎзМУ, ЖИДУ, ТИУ, ЎзДЖТУдан таклиф этилган етакчи профессор-ўқитувчилар, кафедра мудирлари.

КУН ТАРТИБИ

1. Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2017 йил 20 апрелдаги “Олий таълим тизимини янада ривожлантириш чора-тадбирлари тўғрисида” ПҚ-2909-сонли, 2017 йил 27 июлдаги “Олий маълумотли мутахассислар тайёрлаш сифатини оширишда иқтисодиёт соҳалари ва тармоқларининг иштирокини янада кенгайтириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПҚ-3151-сонли, Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2018 йил 4 июндаги “2018/2019 ўкув йилида Ўзбекистон Республикасининг Олий таълим муассасаларига ўқишиган қабул килиш тўғрисида”ги ПҚ-3769-сонли, 2018 йил 5 июндаги “Олий таълим муассасаларида таълим сифатини ошириш ва уларнинг мамлакатда амалга оширилаётган кенг қамровли ислоҳотларда фаол иштирокини таъминлаш бўйича қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида”ги ПҚ-3775-сонли қарорларида, Ўзбекистон Республикаси Президенти Девонининг 2018 йил 4 апрелдаги 5002-сонли топшириғида ҳамда Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта маҳсус таълим вазирининг 2018 йил 7 июндаги “Олий таълим муассасаларининг янги 2018/2019 ўкув йилига самарали тайёргарлик қўриш ишларини ташкиллаштириш тўғрисида”ги 504-сонли бўйруғида белгиланган вазиғалар ижросини таъмиинлаш мақсадида Тошкент давлат шарқшунослик институти ижодий ишчи гурухлари томонидан тайёрланган қўйидаги бакалавриат таълим йўналишлари ва магистратура мутахассисликлари Малака талаблари ва ўкув режалари мухокамаси:

Таълим йўналишлари:

- 5120100 – Филология ва тилларни ўқитиш (шарқ тиллари бўйича);
- 5120100 – Филология ва тилларни ўқитиш (мумтоз тиллар бўйича);
- 5120100 – Филология ва тилларни ўқитиш (хитой филологияси);
- 5120200 – Таржима назарияси ва амалиёти (шарқ тиллари бўйича);
- 5120300 – Тарих (Шарқ мамлакатлари ва минтақалари бўйича);
- 5120300 – Тарих (Марказий Осиё мамлакатлари бўйича);
- 5120700 – Жаҳон сиёсати (минтақалар бўйича);
- 5120700 – Жаҳон сиёсати (Хитой Xalq Республикаси);
- 5120800 – Шарқ фалсафаси ва маданияти;
- 5231000 – Хорижий мамлакатлар иқтисодиёти ва мамлакатшунослик (мамлакатлар ва минтақалар бўйича).

Магистратура мутахассисликлари:

- 5A120101 – Адабиётшунослик (шарқ тиллари ва тадқиқот йўналишлари бўйича);
- 5A120102 – Лингвистика (шарқ тиллари бўйича);
- 5A120103 – Мумтоз филология (турлари бўйича);
- 5A120104 – Матншунослик ва адабий манбашунослик;
- 5A120201 – Қиёсий тилшунослик, лингвистик таржимашунослик (шарқ тиллари бўйича);

- 5А120302 – Тарих (йўналишлар ва мамлакатлар бўйича);
 5А120304 – Тарихшунослик, манбашунослик ва тарихий тадқиқот усуллари (мамлакатлар бўйича);
 5А120701 – Халқаро муносабатлар ва ташқи сиёсат;
 5А120801 – Шарқ фалсафаси ва маданияти;
 5А231000 – Хорижий мамлакатлар иқтисодиёти ва мамлакатшунослик (мамлакатлар ва мингтақалар бўйича);
 5А231101 – Ташқи иқтисодий фаолият (тармоқлар ва фаолият турлари бўйича).

Сўзга чиқдилилар: А.Манионов – Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2017 йил 20 апрелдаги “Олий таълим тизимини янада ривожлантириш чора-тадбирлари тўғрисида” ПҚ-2909-сонли, 2017 йил 27 июлдаги “Олий маълумотли мутахассислар тайёрлаш сифатини оширишда иқтисодиёт соҳалари ва тармокларининг иштирокини янада кенгайтириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПҚ-3151-сонли, Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2018 йил 4 июндаги “2018/2019 ўкув йилида Ўзбекистон Республикасининг Олий таълим муассасаларига ўқишига қабул қилиш тўғрисида”ги ПҚ-3769-сонли, 2018 йил 5 июндаги “Олий таълим муассасаларида таълим сифатини ошириш ва уларнинг мамлакатда амалга оширилаётган кенг қарорларида, Ўзбекистон Республикаси Президенти Девонининг 2018 йил 4 апрелдаги 5002-хх-сонли топшириғида ҳамда Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрга маҳсус таълим вазирининг 2018 йил 7 июндаги “олий таълим муассасаларининг янги 2018/2019 ўкув йилига самарали тайёргарлик кўриш ишларини ташкиллаштириш тўғрисида”ги 504-сонли буйруғида белгиланган вазифалар ижросини таъминлаш мақсадида тузилган ишчи гурух профессор-ўқитувчилари томонидан “Олий таълим йўналишлари ва мутахассисларни Классификаторига” мувофиқ, хорижий ОТМлар таржрибасини ўрганиш натижасида 10 та бақалавриат таълим йўналишлари ва 11 та магистратура мутахассисларни бўйича ишлаб чиқилган малака талаблари ва ўкув режалари ҳакида ахборот берди, уни муҳокама қилиш ҳамда ушбу янгидан яратилган малака талаблари ҳакида йигилиш қатнашчиларидан фикр-мулоҳаза ва таклифлар билдиришларини сўради.

Эшитилди: Н.Абдуллаев – Институтдаги барча кафедралар мутахассислари ва ЎзМУ, ЎзДЖТУ, ТИУ, ЖИДУ ижодий ишчи гурухлари аъзоларини жалб этган ҳолда амалдаги Малака талаблари замонавий таълим технологиялари, энг янги ахборот ва ўкув-услубий талаблар асосида таҳлил этилди, чет элдаги мос таълим йўналишлари ва мутахассисларни бўйича таълим олиб бориладиган ОТМлар таълим тизими синчковлик билан ўрганиб чиқилди. Мазкур таълим йўналишлари ва мутахассисларни бўйича турдош этиб белгиланган ОТМларнинг тегишли кафедралари билан боғланилиб, улардан таклифлар олинди ва Малака талаблари ҳамда ўкув режалар лойиҳаси тайёрланди. Ўкув режалардаги бир қатор фанлар янгиланди ва қолган фанларнинг мазмуни тубдан ўзгартирилди. Ўкув режаларини ишлаб чиқилишида фанлар таркиби, уларнинг мазмуни, маъруза, амалий ва семинар машгулотларига ажратилган юкламалар ҳажми, фанларнинг семестрларда ўқитилиш кетма-кетлиги ҳамда малакавий амалиётларни ўтказиш муддатлари белгиланган меъёрларга мос шакллантирилди.

Ушбу Малака талаблари ва ўкув режалари олий таълимга қўйилган талабларни ўзида тўлиғича акс эттиради ва меъёр талабларига жавоб беради, олий таълим йўналишлари ва мутахассисларни классификаторига мос равишда республикамиизда олиб борилаётган ислохотлардан келиб чиқиб, ҳалк хўжалигида замонавий инновацион технологиялар бўйича чукур билим ҳамда амалий қўнималарни бажаришига мўлжалланган. Малака талаблари республикадаги асосий кадрлар буюртмачи ва истеъмолчиси бўлган вазирлик, идора, корхона ва ташкилотлар ҳамда Ўзбекистон Республикаси Фанлар Академиясининг тармоқ институтлари, турдош олий таълим муассасалари билан келишилган.

Кун тартибидаги мазкур масала бўйича йигилишда билдирилган фикр-мулоҳазалар ва таклифлар асосида муҳокамадан сўнг **ҚАРОР ҚИЛИНДИ:**

Тошкент давлат шарқшунослик институти профессор-ўқитувчилари томонидан кадрлар истемолчилари талаблари ва хорижий тажрибалар асосида ишлаб чиқилган 10 та таълим йўналишлари бўйича Малака талаблари ва ўкув режалари маъкуллансин.

1. 2. Хорижий тажрибалар асосида ишлаб чиқилган 10 та таълим йўналишлари Малака талаблари ва ўкув режаларини Олий ва ўрга маҳсус таълим вазирлигида ташкил қилинган ишчи гурух вакиллари томонидан экспертизадан ўтказиш ҳамда ўрнатилган тартибда тасдиqlаниши учун Олий ва ўрга маҳсус, касб-хунар таълимини Ривожлантириш марказига топширилсин.

Мажлис раиси, ТДШИ ректори,
ф.ф.д., профессор

Котиба

А.Манионов

С.Умарова

Тошкент давлат шарқшунослик институти таълим йўналишлари ва магистратура мутахассисликлари бўйича малака талабларининг асосий кадрлар истеъмолчилари билан

КЕЛИШУВ ДАЛОЛАТНОМАСИ

Тошкент ш.

“10” 08 2018 й.

Биз қўйида имзо қўювчилар – Тошкент давлат шарқшунослик институти ректори А.Маннонов, Ўзбекистон Миллий университети ректори А.Марахимов, Жаҳон иқтисодиёти ва дипломатия университети ректори А.Абдувахитов, Ўзбекистон давлат жаҳон тиллари университети ректори Ф.Раҳимов Тошкент давлат шарқшунослик институти томонидан “Олий таълим йўналишлари ва мутахассисликлари Классификатори”га мувофиқ ишлаб чиқилган 10 та таълим йўналишлари ва 11 та магистратура мутахассисликлари малака талаблари ва ўқув режалари билан танишиб, келишув ҳакида ушбу далолатномани туздик.

Малака талаблари ҳамда ўқув режаларининг ишлаб чиқилишида Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2017 йил 20 апрелдаги “Олий таълим тизимини янада ривожлантириш чора-тадбирлари тўғрисида” ПҚ-2909-соили, 2017 йил 27 июлдаги “Олий маълумотли мутахассислар тайёрлаш сифатини оширишда иқтисодиёт соҳалари ва тармокларининг иштирокини янада кенгайтириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПҚ-3151-сонли, Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2018 йил 4 июндаги “2018/2019 ўқув йилида Ўзбекистон Республикасининг Олий таълим муассасаларига ўкишга кабул қилиш тўғрисида”ги ПҚ-3769-сонли, 2018 йил 5 июндаги “Олий таълим муассасаларида таълим сифатини ошириш ва уларнинг мамлакатда амалга оширилаётган кенг қамровли ислоҳотларда фаол иштирокини таъминлаш бўйича қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида”ги ПҚ-3775-сонли қарорлари, Ўзбекистон Республикаси Президенти Девонининг 2018 йил 4 апрелдаги 5002-хх-сонли топшириғи ҳамда олий таълим соҳасини тартибга солувчи бошқа меъёрий-хукукий хужжатлар, шунингдек, халқаро тажрибаларга асосланилган.

Мазкур малака талаблари ва ўқув режаларининг ишлаб чиқилишида асосий кадрлар истеъмолчилари томонидан қўйилган талаблар ҳам инобатга олинган.

Ишлаб чиқилган малака талаблари ўрнатилган тартибда тасдиққа тавсия этилиши мақсадга мувофиқ.

Тошкент давлат шарқшунослик институти
ректори

А. Маннонов

А. Марахимов

Ўзбекистон Миллий университети
ректори

А. Абдувахитов

Жаҳон иқтисодиёти ва дипломатия
университети ректори

Ф. Раҳимов

Ўзбекистон давлат жаҳон тиллари
университети ректори

**Тошкент давлат шарқшунослик институти томонидан тайёрланган
5A120701 – “Халқаро муносабатлар ва ташқи сиёсат” магистратура
мутахассислиги малака талабларига
ТАҚРИЗ**

Тошкент давлат шарқшунослик институти томонидан тайёрланган 5A120701 – “Халқаро муносабатлар ва ташқи сиёсат” магистратура мутахассислиги малака талаблари мазмунида халқаро муносабатлар соҳаси мутахассисига эга бўлиши лозим бўлган барча касбий талаблар асослаб берилган.

Жумладан, мазкур мутахассислик малака талаблари доирасида магистр мутахассислар халқаро муносабатлар ва ташқи сиёсат мутахассислигига мос янги илмий натижалар, илмий адабиётлар ёки илмий-тадқиқот лойихаларини таҳлил қилиши, инновацион ва фундаментал тадқиқотлар олиб бориш, соҳанинг назарий ва амалий муаммоларини билиш, давр учун долзарб амалий масалаларини ечиш учун янги технологиялар ва ёндашувларни қўллаш, мутахассислик бўйича амалий ҳамда назарий масалаларни ечиш, илмий хулоса ва тавиялар бериш, ўтказилаётган илмий-тадқиқот ишлари мавзуси бўйича методларни тадқиқ қилиш ва ишлаб чиқиш ҳамда ўтказилаётган тадқиқотлар мавзуси бўйича илмий шарҳларни ишлаб чиқиш ва библиографияларни тузиш бўйича билим бериш ҳамда амалий кўникмаларни шакллантириш назарда тутилган.

Магистрнинг илмий-педагогик ва илмий-тадқиқот йўналишида олиб борадиган фаолияти учун зарур бўлган билим ва кўникмаларини шакллантириш учун ўқув режага назарий ва амалий билимларни берувчи фанлар киритилган бўлиб, улар қаторига “Замонавий халқаро муносабатлар”, “Халқаро муносабатларда сиёсий технологиялар”, “Низоларни ҳал этиш усуслари”, “Шарқ мамлакатларида хавфсизлик муаммолари” каби фанларни кўрсатиб ўтиш мумкин.

5A120701 – “Халқаро муносабатлар ва ташқи сиёсат” магистратура мутахассислиги малака талаблари ушбу соҳа магистри даражасини олиш учун керакли бўлган барча талабларни кўзда тутган ҳолда тузилган. Мазкур хужжат шу турдаги хужжатларга қўйиладиган барча талабларга жавоб беради. Уни ўқув жараёнига татбиқ этиш мумкин.

Мухаммад Ал-Хоразмий номидаги

Тошкент ахборот технологиялари

университети проректори

с.ф.н., доц. Х.П.Умаров

**Тошкент давлат шарқшунослик институти томонидан тайёрланган
5A120701 – “Халқаро муносабатлар ва ташқи сиёсат” магистратура
мутахассислиги малака талабларига**

ТАҚРИЗ

Тошкент давлат шарқшунослик институти томонидан тайёрланган 5A120701 – “Халқаро муносабатлар ва ташқи сиёсат” магистратура мутахассислиги малака талаблари мазмунида халқаро муносабатлар соҳаси мутахассисига эга бўлиши лозим бўлган барча касбий талаблар асослаб берилган.

Жумладан, мазкур мутахассислик малака талаблари доирасида магистр мутахассислар халқаро муносабатлар ва ташқи сиёсат мутахассислигига мос янги илмий натижалар, илмий адабиётлар ёки илмий-тадқиқот лойихаларини таҳлил килиши, инновацион ва фундаментал тадқиқотлар олиб бориш, соҳанинг назарий ва амалий муаммоларини билиш, давр учун долзарб амалий масалаларини ечиш учун янги технологиялар ва ёндашувларни қўллаш, мутахассислик бўйича амалий ҳамда назарий масалаларни ечиш, илмий хулоса ва тавиялар бориш, ўтказилаётган илмий-тадқиқот ишлари мавзуси бўйича методларни тадқиқ қилиш ва ишлаб чиқиш ҳамда ўтказилаётган тадқиқотлар мавзуси бўйича илмий шарҳларни ишлаб чиқиш ва библиографияларни тузиш бўйича билим бориш ҳамда амалий кўникмаларни шакллантириш назарда тутилган.

Магистрнинг илмий-педагогик ва илмий-тадқиқот йўналишида олиб борадиган фаолияти учун зарур бўлган билим ва кўникмаларини шакллантириш учун ўкув режага назарий ва амалий билимларни берувчи фанлар киритилган бўлиб, улар қаторига “Замонавий халқаро муносабатлар”, “Халқаро муносабатларда сиёсий технологиялар”, “Низоларни ҳал этиш усуслари”, “Шарқ мамлакатларида хавфсизлик муаммолари” каби фанларни кўрсатиб ўтиш мумкин.

5A120701 – “Халқаро муносабатлар ва ташқи сиёсат” магистратура мутахассислиги малака талаблари ушбу соҳа магистри даражасини олиш учун керакли бўлган барча талабларни кўзда тутган ҳолда тузилган. Мазкур ҳужжат шу турдаги ҳужжатларга қўйиладиган барча талабларга жавоб беради. Уни ўкув жараёнига татбиқ этиш мумкин.

**Ўзбекистон давлат жаҳон
тиллари университети
“Ижтимоий фанлар”
кафедраси мудири**

с.ф.д., проф. Н.К.Жўраев

**Тошкент давлат шарқшунослик институти томонидан тайёрланган
5A120701 – “Халқаро муносабатлар ва ташқи сиёсат” магистратура
мутахассислиги малака талабларига**

ТАҚРИЗ

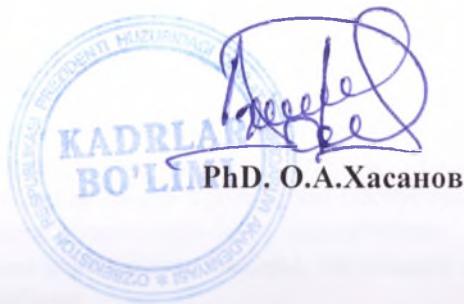
Тошкент давлат шарқшунослик институти томонидан тайёрланган 5A120701 – “Халқаро муносабатлар ва ташқи сиёсат” магистратура мутахассислиги малака талаблари мазмунида халқаро муносабатлар соҳаси мутахассисига эга бўлиши лозим бўлган барча касбий талаблар асослаб берилган.

Жумладан, мазкур мутахассислик малака талаблари доирасида магистр мутахассислар халқаро муносабатлар ва ташқи сиёсат мутахассислигига мос янги илмий натижалар, илмий адабиётлар ёки илмий-тадқиқот лойиҳаларини таҳлил қилиши, инновацион ва фундаментал тадқиқотлар олиб бориш, соҳанинг назарий ва амалий муаммоларини билиш, давр учун долзарб амалий масалаларини ечиш учун янги технологиялар ва ёндашувларни кўллаш, мутахассислик бўйича амалий ҳамда назарий масалаларни ечиш, илмий хулоса ва тавиялар бериш, ўтказилаётган илмий-тадқиқот ишлари мавзуси бўйича методларни тадқиқ қилиш ва ишлаб чиқиш ҳамда ўтказилаётган тадқиқотлар мавзуси бўйича илмий шарҳларни ишлаб чиқиш ва библиографияларни тузиш бўйича билим бериш ҳамда амалий қўникмаларни шакллантириш назарда тутилган.

Магистрнинг илмий-педагогик ва илмий-тадқиқот йўналишида олиб борадиган фаолияти учун зарур бўлган билим ва қўникмаларини шакллантириш учун ўқув режага назарий ва амалий билимларни берувчи фанлар киритилган бўлиб, улар қаторига “Замонавий халқаро муносабатлар”, “Халқаро муносабатларда сиёсий технологиялар”, “Низоларни ҳал этиш усуслари”, “Шарқ мамлакатларида хавфсизлик муаммолари” каби фанларни кўрсатиб ўтиш мумкин.

5A120701 – “Халқаро муносабатлар ва ташқи сиёсат” магистратура мутахассислиги малака талаблари ушбу соҳа магистри даражасини олиш учун керакли бўлган барча талабларни қўзда тутган ҳолда тузилган. Мазкур хужжат шу турдаги хужжатларга қўйиладиган барча талабларга жавоб беради. Уни ўқув жараёнига татбиқ этиш мумкин.

**Ўзбекистон Республикаси Президенти
хузуридаги Давлат бошқаруви академияси
факультет декани**

Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта махсус қасб-хунар таълим йўналишлари бўйича ўқув-услубий бирлашмалар фаолиятини Мувофиқлаштирувчи кенгашининг “Ижтимонӣ ва гуманитар фанлар” Ўқув-услубий бирлашмаси мажлисининг

БАЁННОМАСИ

“15” 08 2018 йил

Тошкент шаҳри

Қатиашдилар: Бирлашма ранси – А.М. Маннонов

Аъзолари: Ўқув-услубий бирлашма котиби: С.М. Умарова;
ўқув-услубий бирлашма аъзолари ва таклиф этилганлар.

КУНТАРТИБИ:

Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2017 йил 20 апрелдаги “Олий таълим тизимини янада ривожлантириш чора-тадбирлари тўғрисида” ПҚ-2909-сонли, 2017 йил 27 июлдаги “Олий маълумотли мутахассислар тайёрлаш сифатини оширишда иқтисодиёт соҳалари ва тармоқларининг иштирокини янада кенгайтириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПҚ-3151-сонли, Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2018 йил 4 июндаги “2018/2019 ўқув йилида Ўзбекистон Республикасининг Олий таълим муассасаларига ўқишга қабул қилиш тўғрисида”ги ПҚ-3769-сонли, 2018 йил 5 июндаги “Олий таълим муассасаларидага таълим сифатини ошириш ва уларнинг мамлакатда амалга оширилаётган кенг қамровли ислоҳотларда фаол иштирокини таъминлаш бўйича қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида”ги ПҚ-3775-сонли карорларида, Ўзбекистон Республикаси Президенти Девонининг 2018 йил 4 апрелдаги 5002-хх-сонли топшириғида ҳамда Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта махсус таълим вазиригининг 2018 йил 7 июндаги “Олий таълим муассасаларининг янги 2018/2019 ўқув йилига самарали тайёргарлик кўриш ишларини ташкиллаштириш тўғрисида”ги 504-сонли буйругида белгиланган вазифаларни ижросини таъминлаш мақсадида Тошкент давлат шарқшунослик институти профессор-ўқитувчилари томонидан хорижий тажрибалар асосида ишлаб чиқилган Малака талаблари ва ўқув режаларини мухокама қилиш ҳамда уни тасдиқлаш учун тавсия этиш.

Эшитилди: Ўқув-услубий бирлашма ранси А.М.Маннонов:

Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2017 йил 20 апрелдаги “Олий таълим тизимини янада ривожлантириш чора-тадбирлари тўғрисида” ПҚ-2909-сонли, 2017 йил 27 июлдаги “Олий маълумотли мутахассислар тайёрлаш сифатини оширишда иқтисодиёт соҳалари ва тармоқларининг иштирокини янада кенгайтириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПҚ-3151-сонли, Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2018 йил 4 июндаги “2018/2019 ўқув йилида Ўзбекистон Республикасининг Олий таълим муассасаларига ўқишга қабул қилиш тўғрисида”ги ПҚ-3769-сонли, 2018 йил 5 июндаги “Олий таълим муассасаларидага таълим сифатини ошириш ва уларнинг мамлакатда амалга оширилаётган кенг қамровли ислоҳотларда фаол иштирокини таъминлаш бўйича қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида”ги ПҚ-3775-сонли карорларида, Ўзбекистон Республикаси Президенти Девонининг 2018 йил 4 апрелдаги 5002-хх-сонли топшириғида ҳамда Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта махсус таълим вазиригининг 2018 йил 7 июндаги “олий таълим муассасаларининг янги 2018/2019 ўқув йилига самарали тайёргарлик кўриш ишларини ташкиллаштириш тўғрисида”ги 504-сонли буйругида белгиланган вазифалар ижросини таъминлаш мақсадида институтгда тузилган ишли гурӯҳ профессор-ўқитувчилари томонидан “Олий таълим йўналишлари ва мутахассислари Классификатори”га мувофиқ 10 та бакалаврият таълим йўналишлари ҳамда 11 та магистратура мутахассислари бўйича ишлаб чиқилган малака талаблари ва ўқув режалари ҳакида ахборот берди, уни мухокама қилиш ҳамда ушбу янгидан яратилган малака талаблари ҳакида йигилиш қатнашчиларидан фикр-мулоҳаза ва таклифлар билдиришларини сўради.

Сўзга чиқдилар: ТДШИ Ўқув ишлари бўйича проректор Н.Абдуллаев:

Институтдаги барча кафедралар мутахассислари ва турдош олий таълим муассасаларидан мутахассис профессор-ўқитувчиларни жалб қилган ҳолда, чет элдаги мос таълим йўналишлари ва мутахассислари бўйича таълим олиб бориладиган ОТМлар таълим тизимини изчил ўрганиш натижасида ҳамда белгиланган директив хўжкатларга асосланиб, юкорида келтирилган таълим йўналишлари ва магистратура мутахассислари бўйича малака талаблари ва ўқув режалари лойиҳаси қайта ишлаб чиқилди.

Ушбу Малака талаблари ва ўқув режалари олий таълимга кўйилган талабларни ўзида тўлиғича акс эттиради ва мөъёр талабларига тўлиқ жавоб беради, олий таълим йўналишлари ва мутахассислари классификаторига мос равишда республикамизда олиб борилаётган ислоҳотлардан келиб чиқиб, ҳалқ ҳўжалигига замонавий инновацион технологиялар бўйича чукур билим ҳамда амалий кўнімаларни бажаришга мўлжалланган. Малака талаблари республикадаги асосий кадрлар буюртмачи ва истеъмолчиси бўлган вазирлик, идора, корхона ва ташкилотлар ҳамда Ўзбекистон Республикаси Фанлар Академиясининг тармок институтлари, турдош олий таълим муассасалари билан келишилган.

Юкоридагиларни иnobатга олиб, куйидаги такомиллаштирилган малака талаблари ҳамда ўқув режаларини тасдиқлаш учун тавсия этишларингизни сўрайман:

Таълим йўналишлари:

- 5120100 – Филология ва тилларни ўқитиш (шарқ тиллари бўйича);
- 5120100 – Филология ва тилларни ўқитиш (мумтоз тиллар бўйича);
- 5120100 – Филология ва тилларни ўқитиш (хитой филологияси);
- 5120200 – Таржима назарияси ва амалиёти (шарқ тиллари бўйича);
- 5120300 – Тарих (Шарқ мамлакатлари ва минтақалари бўйича);
- 5120300 – Тарих (Марказий Осиё мамлакатлари бўйича);
- 5120700 – Жаҳон сиёсати (минтақалар бўйича);
- 5120700 – Жаҳон сиёсати (Хитой Халқ Республикаси);
- 5120800 – Шарқ фалсафаси ва маданияти;
- 5231000 – Хорижий мамлакатлар иқтисодиёти ва мамлакатшунослик (мамлакатлар ва минтақалар бўйича).

Магистратура мутахассисликлари:

- 5A120101 – Адабиётшунослик (шарқ тиллари ва тадқиқот йўналишлари бўйича);
- 5A120102 – Лингвистика (шарқ тиллари бўйича);
- 5A120103 – Мумтоз филология (турлари бўйича);
- 5A120104 – Матншунослик ва адабий манбашунослик;
- 5A120201 – Қиёсий тилшунослик, лингвистик таржимашунослик (шарқ тиллари бўйича);
- 5A120302 – Тарих (Йўналишлар ва мамлакатлар бўйича);
- 5A120304 – Тарихшунослик, манбашунослик ва тарихий тадқиқот усуллари (мамлакатлар бўйича);
- 5A120701 – Халқаро муносабатлар ва ташқи сиёсат;
- 5A120801 – Шарқ фалсафаси ва маданияти;
- 5A231000 – Хорижий мамлакатлар иқтисодиёти ва мамлакатшунослик (мамлакатлар ва минтақалар бўйича);
- 5A231101 – Ташқи иқтисодий фаолият (тармоқлар ва фаолият турлари бўйича).

Уларга ишлаб чиқариш ва ИТИларининг мутахассислари, кадрлар буюрмачилари ва истеъмолчилари, турдош ОТМлари билан келишув баённомаси олинган. Сизлардан тайёрланган 10 та таълим йўналишлари ва 11 та магистратура мутахассисликлари бўйича Малака талаблари ва ўкув режаларини мухокама килиб, ўз фикр-мулоҳазаларингизни билдиришларингизни сўрайман.

Бирлашма аъзоларидан: ф.ф.д., профессор К.Содиков, т.ф.д., профессор М.Исҳоков, PhD Д.Сайфуллаев, и.ф.д., профессор Т.Расуловлар ҳам сўзга чиқиб, ишлаб чиқилган 10 та таълим йўналишлари ва 11 та магистратура мутахассисликлари бўйича Малака талаблари ва ўкув режаларини замонавий талаблар асосида тайёрланганлиги, уларда хорижий тажрибалар ҳамда гуманитар соҳадаги иеноҳатлар инобатга олинганлигини таъкидладилар. ушбу таълим йўналишлари Малака талаблари ва ўкув режаларини тасдиқлаш учун тавсия этдилар.

А.Маннонов - бирлашма раиси, профессор. Институтимиз профессор-ўқитувчилари томонидан ишлаб чиқилган 10 та таълим йўналишлари ва 11 та магистратура мутахассисликлари бўйича Малака талаблари ва ўкув режалари олий таълим талаблари асосида тайёрланган, уларда Республикаимизда гуманитар соҳада рўй берадиган иқтисодий иеноҳатлар ҳамда халқаро тажрибалар тўлиғича ўз аксини топган, деб ўйлайман. Шунинг учун мухокамага кўйилган 10 та таълим йўналишлари ва 11 та магистратура мутахассисликларининг Малака талаблари ва ўкув режаларини маъқуллаш ва тасдиқлаш учун тавсия этишларингизни сўрайман.

Йигилиш аъзоларининг билдириган фикр ва мулоҳазаларини эътиборга олиб “Ижтимоий ва гуманитар фанлар” ўкув-услубий бирлашмаси **ҚАРОР ҚИЛАДИ:**

1. Тошкент давлат шарқшунослик институти профессор-ўқитувчилари томонидан кадрлар истемолчилари талаблари ва хорижий тажрибалар асосида ишлаб чиқилган 10 та таълим йўналишлари ва 11 та магистратура мутахассисликлари бўйича Малака талаблари ва ўкув режалари маъқуллансан.

2. Хорижий тажрибалар асосида ишлаб чиқилган 10 та таълим йўналишлари ва 11 та магистратура мутахассисликлари Малака талаблари ва ўкув режалари Олий ва ўрта махсус таълим вазирлигига ташкил қилинган ишчи гурух вакиллари томонидан экспертизадан ўтказиш ҳамда ўрнатилган тартибида тасдиқланиши учун Олий ва ўрта махсус, касб-хунар таълимими Ривожлантириш марказига топширилсан.

“Ижтимоий ва гуманитар фанлар”

Ўкув-услубий бирлашмаси раиси, ф.ф.д., профессор

Бирлашма котиби:

А.МАННОНОВ

С.УМАРОВА

**5A120701 – Халқаро муносабатлар ва ташқи сиёсат магистратура мутахассислиги малака
талабининг ишлаб чиқилишига
ТУШУНТИРИШ ХАТИ**

**5A120701 – Халқаро муносабатлар ва ташқи сиёсат магистратура мутахассислиги малака талабини
ишлаб чиқида қуйидаги меъёрий-хукукий хужжатларга асосланилди:**

Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2017 йил 20 апрелдаги “Олий таълим тизимини янада
ривожлантириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПҚ-2909-сонли карори;

Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2017 йил 27 июлдаги “Олий маълумотли мутахассислар
таъёрлаш сифатини оширишда иктисодиёт соҳаларни ва тармокларининг иштирокини янада кенгайтириш чора-
тадбирлари тўғрисида”ги ПҚ-3151-сонли карори;

Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2018 йил 4 июндаги “2018/2019 ўкув йилида Ўзбекистон
Республикасининг Олий таълим муассасаларига ўкишга кабул кишиш тўғрисида”ги ПҚ-3769-сонли карори;

Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2018 йил 5 июндаги “Олий таълим муассасаларида таълим
сифатини ошириш ва уларнинг мамлакатда амалга оширилаётган кенг қамровли ислоҳотларда фаол иштирокини
таъминлаш бўйича кўшимча чора-тадбирлар тўғрисида”ги ПҚ-3775-сонли карори;

Ўзбекистон Республикаси Президенти Девонининг 2018 йил 4 апрелдаги 5002-сонли топшириғи;

Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта маҳсус таълим вазириининг 2018 йил 7 июндаги “олий таълим
муассасаларининг янги 2018/2019 ўкув йилига самарали тайёргарлик кўриш ишларини ташкиллаштириш
тўғрисида”ги 504-сонли бўйргуи.

Малака талабини ишлаб чиқида чет элдаги мос мутахассисликлар бўйича таълим олиб бориладиган
ОТМлар таълим тизими ўрганиб чиқилди, мутахассислик битирувчиларига кадрлар истеъмолчилар томонидан
кўйнлган малака талаблари хисобга олинди.

Олдинги магистратура мутахассислиги ўкув режасидаги юклама ҳажми билан киёслаганда 2018 йил ўкув
режасида “Умумгуманитар фанлар” блокидаги фанлар сони 6 тадан 2 та камайтирилди, Махсус фанларни ўқитиш
методикаси фани 3 блокдан 1 блокка ўтказилди; умумий юклама ҳажми 30%дан 18%га камайтирилди.
“Мутахассислик фанлари” блокидаги фанлар сони ва фонзи ўзгартмаган ҳолда, фанларга ажратилган соатлар
ҳажми ўзгарди. “Танлов фанлари” блоки ўкув юклamasи ҳажми 15% дан 27% гача оширилди. “Илмий фаолият”
блокидаги Илмий-тадқикот иши ва магистрлик диссертациясини тайёрлаш учун ажратилган вакт мейрлари 717
соатга камайди. Илмий-педагогик иш Илмий семинар деб номланди; Илмий амалиёт (стажировка) ҳажми 594
соатга кўпайди.

Ушбу малака талаб “Кадрлар тайёрлаш миллий дастури”нинг максади ва вазифаларининг, шунингдек
таълим-тарбияга йўналтирилган ҳамда Президент, Вазирлар Махкамасининг карор-фармонларини мукаммал
амалга оширилишига каратилган.

Малака талаби дастурида миллий мустакиллик, демократия, бой миллий ва маънавий анъаналар, халкнинг
теран интеллектуал имкониятлари ва умуминсоний қадриятлар тамоиллари хисобга олинди.

Малака талаби асосида таълим олувчиларда чукур билим, мустакил фикрлаш, юксак қасбий малакавий
кўникума шаклланиши таъминланади.

Ушбу малака талаби халқаро тажриба, техника, технологиялар, фаннинг ривожланиш даражаси ва
ютуклари иктисодий устуворлик шароитида кадрларга нисбатан ишлаб чиқариш ва амалиётда кўйиладиган
талабларни хисобга олган ҳолда илмий асосланади.

Ўкув юкламасининг оддийдан мураккабга караб тузилишига эришилганлиги натижасида таълим
олувчиликнинг кобилиятлари ва эҳтиёжларига кўра таълимни табакалаштириш имкониятлари хисобга олинди.

Гаълим олувчилар ва битирувчиларни тайёрлаш, таълим фаолияти сифатини баҳолаш мезонлари ва
тартибларининг белгиланган меъёрий-коидаларга мослигига эришилди.

Малака талабнинг кулайлиги – унинг бажарилишини назорат кишиш, меъёр ва талаблари бузилишининг
олдини олиш имкониятлари инобатга олинган бўлиб, мутахассисликнинг малака талабини ишлаб чиқида мухим
ахамият қасб этди.

**5A120701 – Халқаро муносабатлар ва ташқи сиёсат магистратура мутахассислигига тажрибада
текширудан ўтган таълим ҳамда ишлаб чиқариш амалий фаолиятларининг илғор меъёрлари киритилди.**

Малака талабини ишлаб чиқида мамлакат ижтимоий-иктисодий тарақиётининг истикболлари, жамият
эҳтиёжи, фан, техника, технология ва маданият ютиклари, кадрлар тайёрлаш борасида жаҳон тенденцияларидан
келиб чиқиб, иктисодиёт соҳаларининг модернизациялашув шароитида кадрлар истеъмолчиларининг талабларини
олий таълим мазмунига тезкор жорий этишига тегишли шароитлар яратиш, олий таълим давлат талим
стандартларини халқаро амалиётдаги академик стандартлар билан уйғунлаштирилди ҳамда уларни узвийлиги
таъминланди.

Тошкент давлат шарқшунослик институти
ўкув ишлари бўйича проректори

Н.А. Абдуллаев

54120701 – Халқаро муносабатлар ва ташиқи сиёсат магистратура мутахассислиги ўкув жараёни жадвали ва ўкув режасининг 2017 йилда тасдиқланган ўкув режаси билан қиёсий-солиштирма жадвали.

I. ЎКУВ ЖАРАЁНИ ЖАДВАЛИ

2017 йилдаги ўкув режа бўйича

Курс	Хафталар												Жами	Ўкув жараёни (хафталарда)				
	Сентябрь	Октябрь	Ноябрь	Декабрь	Январь	Февраль	Март	Апрель	Май	Июнь	Июль	Август		Назарий таълим ва илмий фоолият	Малака амалиёті	Аттестациялар	Таътиллар	Хаммаси
1	1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30 31 32 33 34 35 36 37 38 39 40 41 42 43 44 45 46 47 48 49 50 51 52												42	40	2	10	52	
II													42	30	8	4	6	48
													ЖАМИ:	84	70	8	6	16 100

2018 йил ўкув режаси бўйича

Курс	Хафталар												Жами	Ўкув жараёни (хафталарда)				
	Сентябрь	Октябрь	Ноябрь	Декабрь	Январь	Февраль	Март	Апрель	Май	Июнь	Июл	Август		Назарий таълим ва илмий фоолият	Илмий амалиёт (стажировка)	Аттестациялар	Таътиллар	Хаммаси
1	1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30 31 32 33 34 35 36 37 38 39 40 41 42 43 44 45 46 47 48 49 50 51 52												40	36	4	12	52	
II													42	18	21	3	6	48
													ЖАМИ:	82	54	21	7	18 100

Назарий таълим ва илмий фоолият

Д

Давлат аттестацияси

II

Пәнний амалиёт (стажировка)

А

Аттестация

Т

Таътиллар

Ўкув жараёни 4 хафталар, Назарий таълим ва илмий фоолият 54 хафталага камайди. Малака амалиёті - Илмий амалиёт (стажировка) деб номланни, 11 хафталага кўнайди. Аттестациялар 1 хафталага, таътиллар 2 хафталага кўнайди.

II. ЎКУВ РЕЖАСИ

Т/р	Ўкув фанлари, блок ва фоолият турларининг номлари	2017 йилдаги ўкув режа бўйича			2018 йил ўкув режаси бўйича			Аудитория юкламаси фарки +/-	Нзоҳ*		
		Юклама жамми, соат ва % да		Юклама жамми, соат ва % да							
		Умумий	%	Аудитория	Умумий	%	Аудитория				
1.00	Умумметодологик фанлар	450	30	300	260	16	144	-190			
1.01	Ўзбекистоннинг ижтимоий-интиқодий ривожланиши стратегияси	60		40				-60	Ўкув режадан чиқарилди		
1.02	Илмий-тадқиқот методологияси	60		40	65		36	+5			
1.03	Недагогик технологиялар ва недагогик маҳорат	60		40	65		36	+5	Махсус фанларни ўқитниш методикаси деб номланди		
1.04	Амалий хорижий тил	120		80	130		72	+10			
1.05	Замонавий ахборот коммуникация технологиялари	60		40				-60	Ўкув режадан чиқарилди		
1.06	Танлов фанлари	90		60				-90	Ўкув режадан чиқарилди		
2.00	Мутахассислик фанлари	830	55	560	870	54	504	+40			
2.01	Мутахассислик низарий масалалари	118		80	124		72	+6			
2.02	Замонавий халқаро муносабатларининг минтақавий жиҳатлари	148		100	156		90	+8			
2.03	Глобал ривожланиши ва халқаро тизимларининг сиёсий муаммолари	88		60	94		54	+6			
2.04	Халқаро тизимларда Узбекистон манбаатлари	118		80	124		72	+6			
2.05	Мутахассислик оид маҳсус адабиёт таҳсили	178		120	186		108	+8			
2.06	Шарқ мамлакатларидаги хавфензлик муаммолари	60		40	62		36	+2			
2.07	Халқаро муносабатларда сиёсий технологиялар	60		40	62		36	+2			
2.08	Жаҳон сиёсатидаги ислом омният	60		40	62		36	+2			
3.00	Танлов фанлари	232	15	140	490	30	252	+156			
3.01	Махсус фанларни ўқитниш методикаси	94		60					1 блокка ўтказилди		
3.02	Танлов фанлари*	138		80							
	Жами	1512	100	1000	1620	100	900	+108			
4.00	Илмий фоолият	2700		1808	2430		1350	-270			
4.01	Илмий-тадқиқот иши ва магистрлик диссертациясини тайёрлаш	1890		1260	1026		576	-864			
4.02	Илмий-педагогик иши	378		260	270		144	-108	Илмий семинар деб номланди		
4.03	Илмий амалиёт (стажировка)	432		288	1134		630	+702			
	ХАММАСИ	4212		2808	4428	100	2250	+216	Аттестациялар соати янги киргизилди		

Изоҳ: 2018 йил ўкув режасидаги "Умумгуманитар фанлар" блокидаги фанлар сони 6 тадан 2 та камайтирилди, Махсус фанларни ўқитниш методикаси фани 3 блокдан 1 блокка ўтказилиди; умумий юклама жамми 30%дан 18%га камайтирилди. "Мутахассислик фанлари" блокидаги фанлар сони ва фонзи ўзгармаган холда, фанларга ажратилган соатлар жамми ўзгарди. "Танлов фанлари" блоки ўкув юкламаси жамми 15%дан 27% гача оширилди. "Илмий фоолият" блокидаги Илмий-тадқиқот иши ва магистрлик диссертациясини тайёрлаш учун ажратилган ваqt меёрлари 717 соатга камайди, Илмий-педагогик иши Илмий семинар деб номланди: Илмий амалиёт (стажировка) жамми 594 соатга кўнайди. Янги ўкув режадаги умумий фанлар сони танлов фанлари билан бирораликда 12 тани ташкил этди.

ТДШИ ўкув ишлари проректори

Н.Абдуллаев

**“Халкаро муносабатлар ва ташқи сиёсат” мутахассислиги бўйича магистратура малака талабларининг
халқаро миқёсидаги бошқа таълим стандартлари билан қиёсий таққослаш
Магистратурада таълим жараёнининг умумий кўрсаткичлари**

№	Таълим жараёни	Ўзбекистон Республикаси (магистратура)	Польша (магистратура)	Америка Кўшма Штатлари	Ҳиндистон Республикаси
1.	Бошланиши	4 йил бакалавриатдан сўнг	3 йиллик бакалавриатдан сўнг	3 йил бакалавриатдан сўнг	2 йил касбий даража ва бакалавриатдан сўнг
2.	Давомийлиги	2	2 йил	3 йил	2 йил
3.	Таълим олувчилик сони	1-9	6-9	1-12	1-15 та гача
4.	Ўтиш жойлари	Университет кафедрасида, ташки ишлар вазирлигига, илмий тадқикот институтларида, сиёсий партияларда	Университетта хомийлик қиласидаги сиёсий институтларда	Университет кафедрасида, талабаларнинг йуналиши ва илмий тадқикот мавзуларига таалуқли бўлган сиёсий институтларда	Ташки ишлар вазирлиги, министрлар бўйича таҳлили марказлар
5.	Таълим берувчилик	Университетда фаолият юритаётган профессор-ўқитувчилар, малакавий ўқитувчилар	Университетда фаолият юритаётган докторлик унвонига ега бўлган малакавий ўқитувчилар	Университетда фаолият юритаётган докторлик унвонига ва амалий жихатдан тажрибага ега бўлган соҳа мутахисслар томонидан	Мутахассислик бўйича магистр даражасига эга бўлганлар ва фан докторлари, профессорлар
6.	Таълим жараёнини кузатиш ва назорат қилиш	Ташки ишлар вазирлиги, ДГМ, кафедра раҳбари, бириктирилган бошқа ўқитувчилар	Илмий раҳбарлар, Кафедра ўқитувчилари, кафедра раҳбарлари	Талабалар ўқиётган кафедра, проректорлар, институт хомийлари	Қўйидаги тартибда амалга оширилади: факультет декани ва кафедра мудири ва таълим берувчи ўқитувчи томонидан, талабаларга бириктирилган ўқитувчилар, маъсул ходимлар

Магистратурада таълим жараёнинг таркиби

№	Таълим жараёни	Ўзбекистон Республикаси	Польша (магистратура)	Америка Кўшма Штатлари	Хиндистон республикаси
1.	Назарий таълим	Кафедрала ўқитувчилари томонидан талабаларга назарий билимлар берилади	Асосан талабалар ўзларининг йуналишдари бўйича профессор-ўқитувчиларнинг маъruzalariга киришади.	Тажрибали профессор-ўқитувчилар	Асосан маъруза ва амалий машғулотлар кўринишида
2.	Амалий таълим	Ташки ишлар вазирлигига, сиёсий институтларда, талабаларнинг тадқиқотига тўғри келадиган бошқа институтларда	Хусисий ва давлат сиёсий институтларида, кафедрала, ташки ишлар вазирлигига	Асосан кафедрага хомийлик килаётган сиёсий институтларда, кафедрала, хусусий аналитик марказларда	Ўқув дастурида кўрсатилган мавзулар бўйича Олий таълим даргоҳида, Ташки ишлар вазирлиги, Минтақалар бўйича тахлили марказлар
3.	Илмий тадқиқот ишлари	Хар бир талаба кафедрага хафтада бир кун келиб кафедра ўқитувчилари билан бирга илмий тадқиқот иши бўйича тадқиқот олиб боради.	Илмий иш бўйича кафедранинг ёки ўзининг мавзуси бўйича бошқа мутахассис билан турли сиёсий институтларда	Талабалар Хавфсизлик ва Терроризм бўйича Чикаго дастури, Қора танли ёшлар учун дастур, Ёшлар ва сиёсий бирлик бўйича дастурлар,	Магистратурада магистр танлаган мавзуси бўйича диссертация ишини илмий раҳбар назорати остида амалга оширади. Мавзу магистратурада ўқиш жараёнида танланади. Танланган мавзу бўйича мустакил тарзда сиёсий тахлилий марказларда тўпланган билимларни масул ходимлар билан биргаликда олиб борилади.
4.	Мустакил таълим	Утилган мавзулар бўйича талабаларга қўшимча мавзулар доирасида ишлаш учун мустакил ишлар берилади.	Талабалар турли сиёсий мавзуларда мустакил изланишади ва семестрларда ўз хуносаларини профессор ўқитувчиларга тақдим этишади (макола, презентация)	Талабалар мустакил талим доирасида камида 8000 суздан иборат бўлган журналларга мақолалар ёзишади.	Танланган мавзу курс иши шаклида ўқитувчига топширилади.
5.	Таълим жараёнида баҳолаш	Унверситетда рейтинг доирасида баҳолаш бўлиб ўтади. Баҳолаш талабанинг билим доирасига, давоматига қараб 55-100 балтгача баҳоланади.	Семестрлар давомида асосий фанлардан белгиланган кредитларни семинар машғулотлари давомида мухокамалар, лаборатория машқлари орқали йигиб	Хар семестрда (ёзги, кузги) талабалар Назария, Америка сиёсати, Қиёсий сиёсат, Халқаро муносабатлар, Методология ва турли конфе-	Хар бир фандан курс иши ёки оғзаки жавоб тарзида фан ўқитувчисига А, В, С баҳолаш тизими асосида топширилади. Якуний давлат имтиҳон ёзма иш шаклида амалга оширилади.

			боришади.	ренцияларда катнашганлиги бўйича таққосланади.	
--	--	--	-----------	--	--

Магистратурада таълим жараёнинг мазмуни ва давомийлиги

Ўзбекистон Республикаси	Муддати	Польша (магистратура)	Муддати	Америка Кўшма Штатлари	Муддати	Хинди斯顿 республикаси	Муддати
<p>1. Мутахассисликнинг назарий масалалари</p> <p>2. Замонавий халқаро муносабатларнинг минтақавий жиҳатлари</p> <p>3. Глобал ривожланиш ва халқаро тизимларнинг сиёсий муаммолари</p> <p>4. Халқаро тизимларда Ўзбекистон манфаатлари</p> <p>5. Иқтисодий ва энергетик дипломатия</p>	<p>2 сем</p> <p>2 сем</p> <p>1 сем</p> <p>1 сем</p> <p>3 сем</p> <p>1 сем</p>	<p>1. Ҳозирги даврда Германия (1945 йилдан кейин)</p> <p>2. Бошқариш асослар</p> <p>3. Жинс, Академик ва Ижодий ёзиш</p> <p>4. Рекламада жинс киёфаси</p> <p>5. Глобализация ва минтақавийлашув</p> <p>6. Халқаро муносабатларнинг тарихи</p> <p>7. Халқаро башорат қилиш ва симуляция</p> <p>8. Халқаро бозор</p> <p>9. Пиреней ярим оролидаги ва Лотин Америкасидаги давлатларнинг ўхшашлиги</p> <p>10. Интелектуал мулк ҳукуки</p> <p>11. Халқаро иқтисодий келишув</p> <p>12. Халқаро ижтимоий сиёсат</p>	<p>4 ой</p> <p>4 ой</p> <p>6 ой</p> <p>6 ой</p> <p>4 ой</p> <p>10 ой</p> <p>4 ой</p> <p>6 ой</p> <p>6 ой</p> <p>6 ой</p> <p>6 ой</p> <p>6 ой</p>	<p>1. Қиёсий сиёсатга кириш</p> <p>2. Халқаро муносабатларга кириш</p> <p>3. Жаҳон иқтисодиётida макроиктисодиёт: назария ва апликация</p> <p>4. Шарқий ва Фарбий диний фалсафа</p> <p>5. Халқаро иқтисодий сиёсат</p> <p>6. Халқаро хавфсизлик</p> <p>7. Халқаро институтда амалиёт</p>	<p>6 ой</p> <p>6 ой</p> <p>6 ой</p> <p>4 ой</p> <p>6 ой</p> <p>10 ой</p> <p>10 ой</p>	<p>1. Қиёсий сиёсатга кириш</p> <p>2. Халқаро институтда амалиёт</p> <p>3. Халқаро муносабатларга кириш</p> <p>4. Жаҳон иқтисодиётida макроиктисодиёт</p> <p>5. Халқаро иқтисодий сиёсат</p> <p>6. Халқаро хавфсизлик</p> <p>7. Шарқий ва Фарбий диний фалсафа</p> <p>8. Хинди斯顿нинг ташки сиёсатининг асосий йўналишлари</p>	<p>2 сем.</p> <p>2 сем.</p> <p>1 сем.</p> <p>1 сем.</p> <p>2 сем.</p> <p>2 сем.</p> <p>1 сем</p> <p>1 сем</p>

Изоҳ: “Халқаро муносабатлар ва ташки сиёсат” мутахассислиги ҳозирги кунда жуда долзарб йўналиш бўлиб, нафакат Ўзбекистон Республикаси балки бошка Европа, Америка, Осиё, МДХ давлатлари сиёсий тизимида ҳам доимий изланиши, таҳлил қилиш ва мукаммаллаштиришни талаб килмоқда. Юкоридаги маълумотларга асосан шуни айтиш мумкинки, давлатимизда яратилаётган “Халқаро муносабатлар ва ташки сиёсат” мутахассислиги давлат таълим стандарти жаҳон андозаларига мос равишда бўлиб, бошка давлатларнинг таълим дастурларига ўхшаш томонлари ҳамда ўзига хос хусусиятлари билан ажralиб туради.